កូនជ្រូកច្រើន កាន់តែថ្លោស និង រឹងមាំ

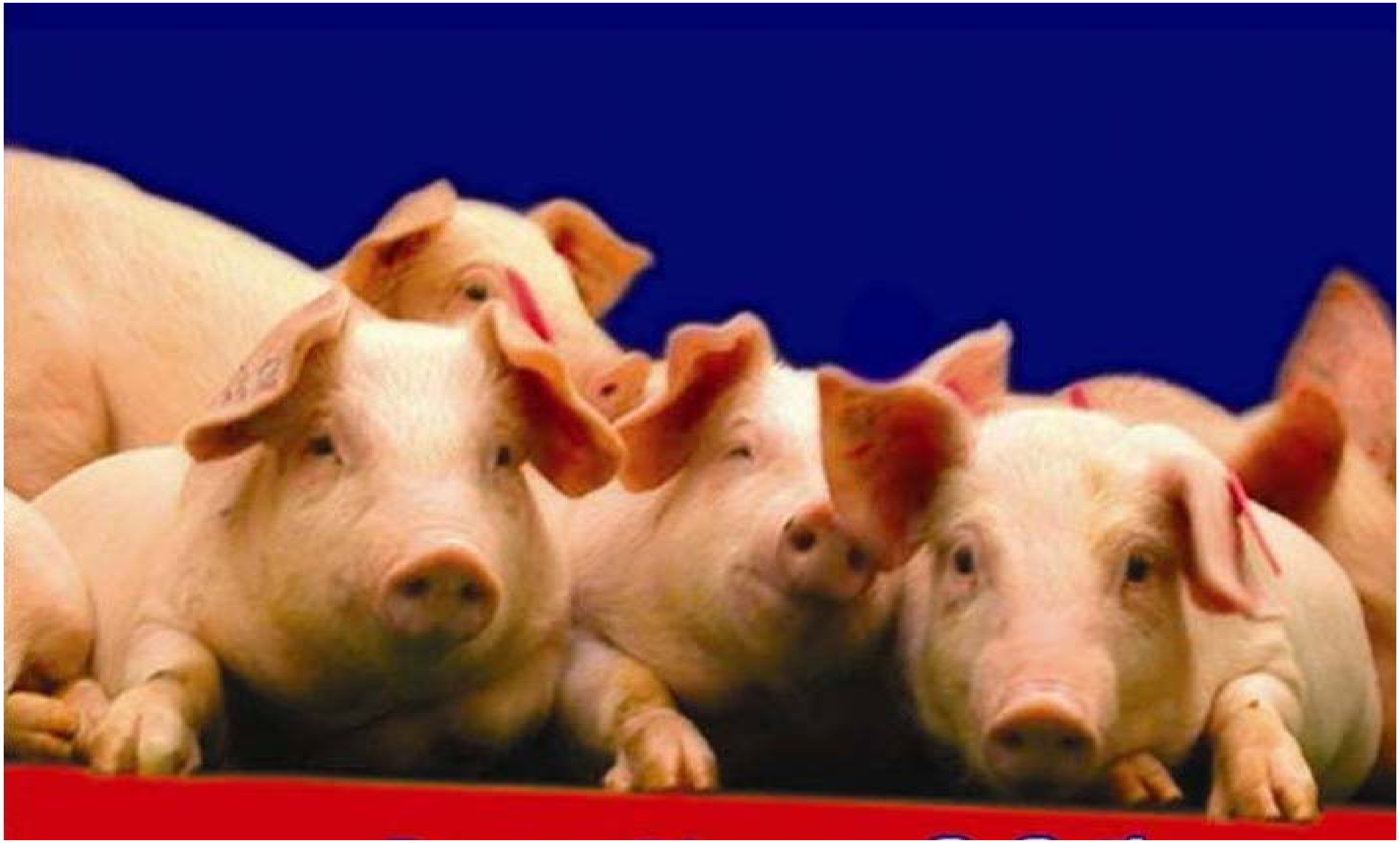

១.   កូនជ្រូកច្រើនពេលផ្តាច់ដោះ

ក. មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការបន្តពូជ

១.ប្រដាប់បន្តពូជមេជ្រូក

- **អូវែ** បង្កើតអូវុល (មេជីវិតញី)
- **ស្បូន** ជាកន្លែងដែលទារកលូតលាស់
- ការនៅជិតគ្នារវាងប្លោកនោម និងយោនី បង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់ការចម្លងមេរោគ

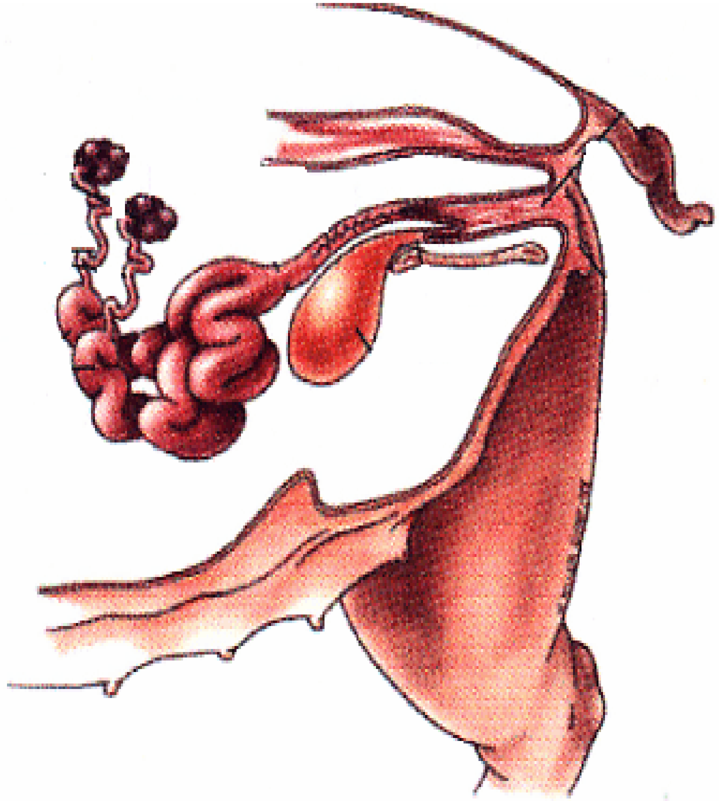

ក. មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការបន្តពូជ

១.ប្រដាប់បន្តពូជមេជ្រូក

ស្បូន និងប្លោកនោម

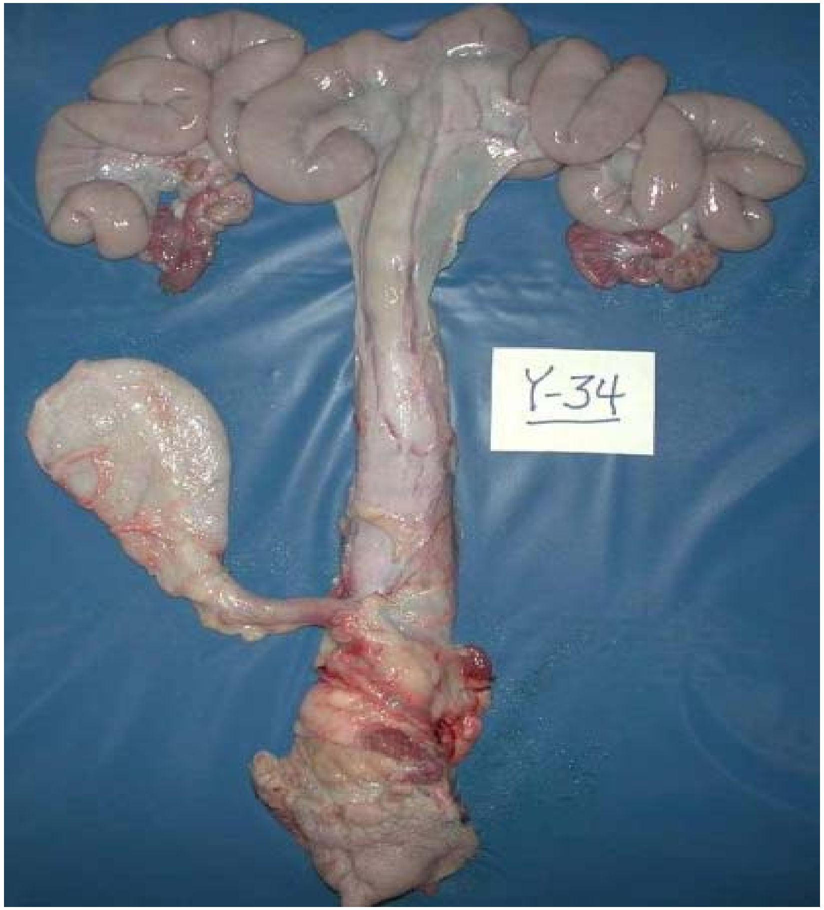

យោនី

ក. មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការបន្តពូជ

២.ប្រដាប់បន្តពូជជ្រូកឈ្មោល

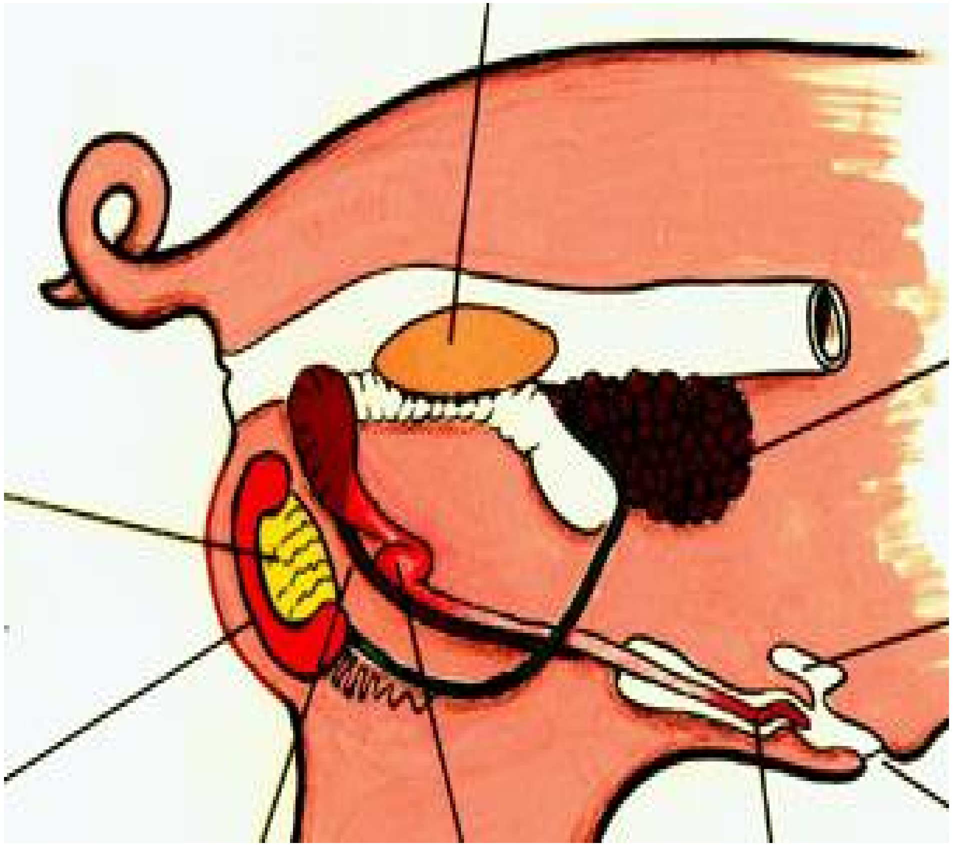

- **ពងស្វាសៈ** ត្រូវមានទំហំប៉ុនគ្នា, មាំមួន, គ្មានស្លាកស្នាម ។ ពងស្វាសមានភាពទន់ និងមានសីតុណ្ហភាពត្រជាក់ ។
- **លិង្គៈ** ត្រូវស្អាត គ្មានខ្ទុះ និងដំបៅ ។

ក. មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការបន្តពូជ

២. ប្រដាប់បន្តពូជជ្រូកឈ្មោល

ពងស្វាសល្អរបស់ជ្រូកបារ៉ាំងក្មេង

ការពិនិត្យលិង្គ

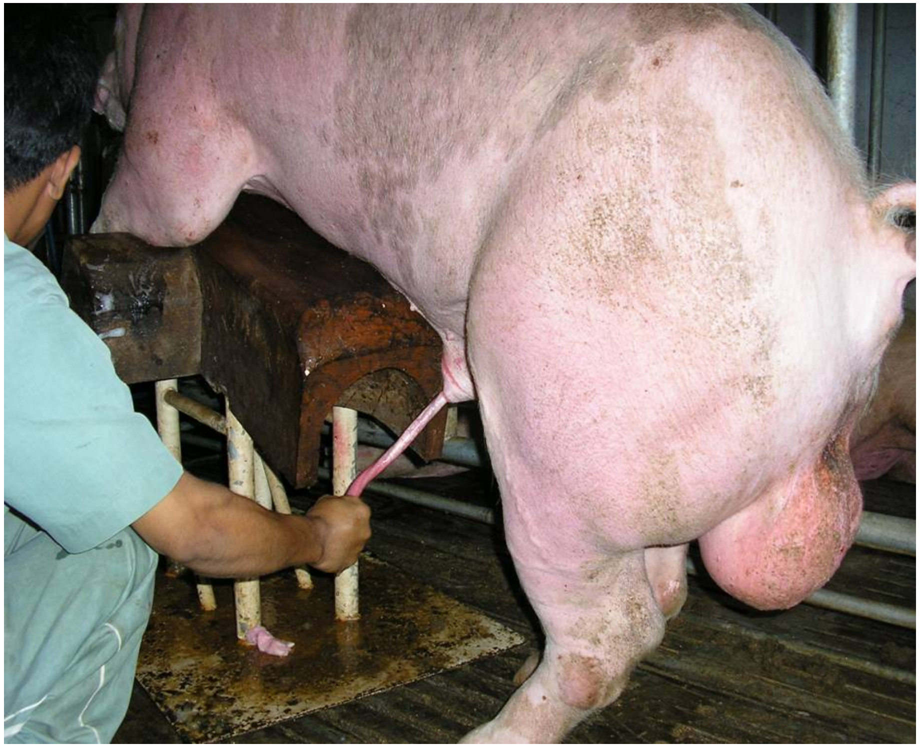

ក. មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការបន្តពូជ

៣.ការបង្កាត់

- ចាំបាច់ត្រូវស្វែងរកពេលវេលាល្អ ក្នុងការបង្កាត់
- យោនីឡើងក្រហម
- មេជ្រូកនៅស្ងៀម នៅពេលយើងសង្កត់លើខ្នងវា
- ប្រសិនបើយើងឃើញសញ្ញាបែបនេះនៅពេលព្រឹក ត្រូវបង្កាត់ពេលល្ងាច
- ប្រសិនបើយើងឃើញសញ្ញាបែបនេះនៅពេល ល្ងាច ត្រូវបង្កាត់ពេលព្រឹកស្អែក

ក. មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការបន្តពូជ

៣.ការបង្កាត់

ការបង្កាត់តាមធម្មជាតិ

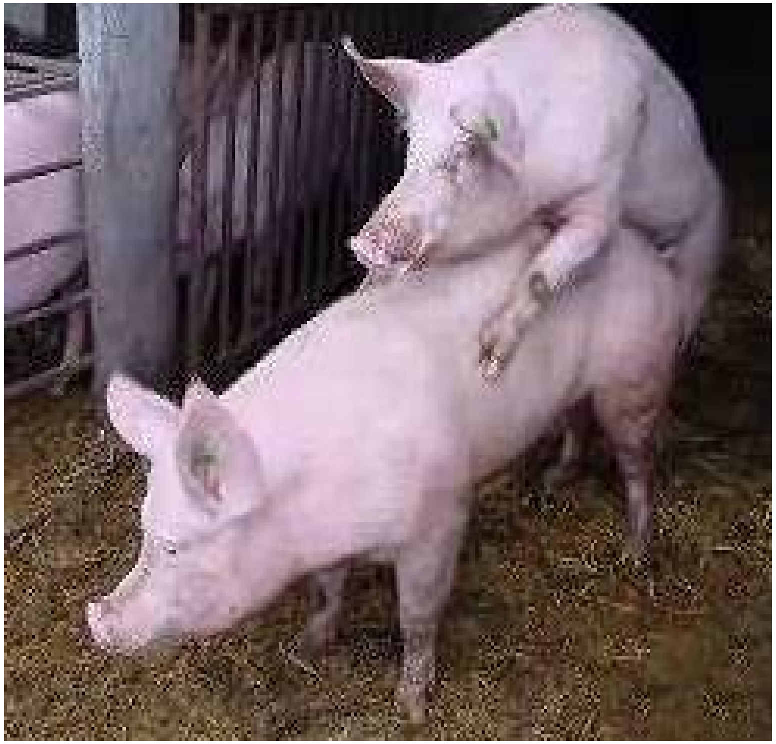

ការបង្កាត់នឹងធ្វើតាមបែបសិប្បនិម្មិត

២. តើត្រូវធ្វើដូចម្តេចដើម្បីទទួលបានកូនជ្រូកកាន់តែច្រើន?

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងស្បូន

១.១ មេជ្រូកស្ថិតក្នុងស្ថានភាពល្អ: មេជ្រូកល្អ គឺមេជ្រូកដែលមានរាងដូចរូបលេខ ៣។ មេជ្រូកនេះ

អាចផលិតអូវ៉ុលបាន គ្រប់គ្រាន់ និង សុកល្អ។

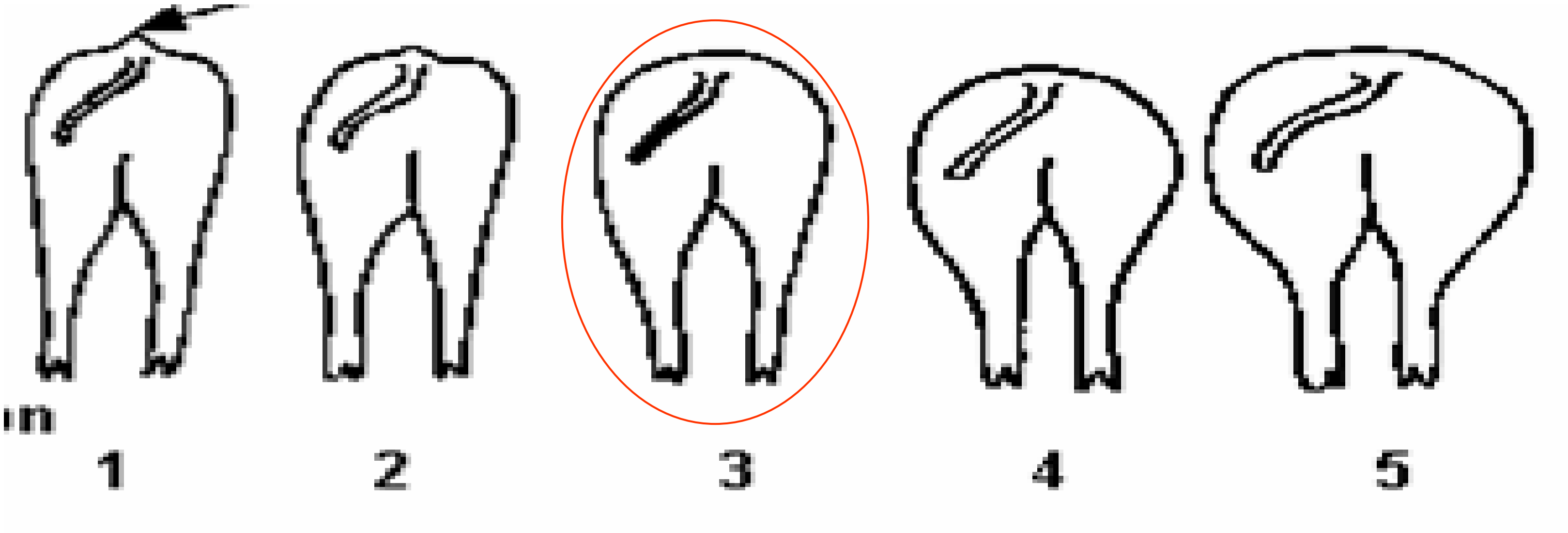

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងស្បូន

១.១ មេជ្រូកស្ថិតក្នុងស្ថានភាពល្អ

ដងខ្លួនមិនល្អ

ដងខ្លួនល្អ

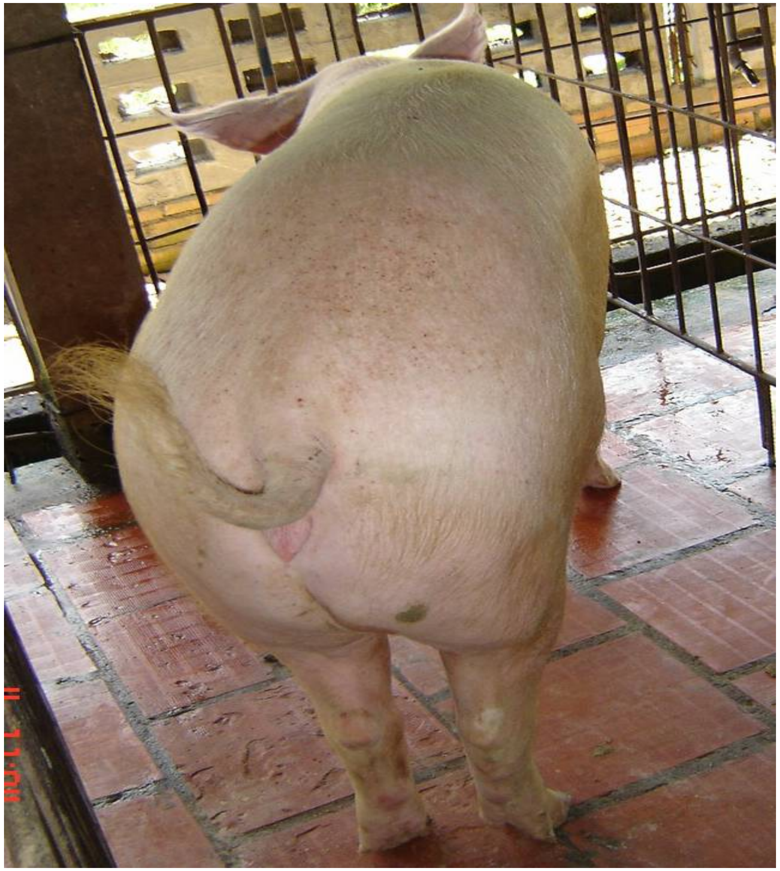

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងសម្បូន

១.២ សម្បូនស្ថិតក្នុងស្ថានភាពល្អ

តួនាទីសម្បូនៈ

- អូវែផលិតអូវុល នៅពេលដែលមេជ្រូករកឈ្មោល។ អូវុលទាំងនេះ ធ្វើដំណើរមកជួបមេជីវិតឈ្មោលតាមបំពង់មួយ ដែលហៅថា បំពង់អូវុល។ ក្នុងករណីដែលមានឆ្លងមេរោគ បំពង់ទាំងនេះត្រូវករខូច អូវុលមិនអាចទៅកាន់សម្បូនហើយ មេជ្រូកត្រឡប់រកឈ្មោលជាថ្មីម្តងទៀត។

- បន្ទាប់ពីបង្កកំណើត អឺប្រ៊ីយ៉ុង (កូនក្នុងផ្ទៃ) លូតលាស់ក្នុងសម្បូន។ ក្នុងករណីការឆ្លងមេរោគ សុកត្រូវរងការបំផ្លាញ និង មិនអាចចិញ្ចឹម អឺប្រ៊ីយ៉ុង (កូនក្នុងផ្ទៃ) ឱ្យក្លាយទៅជាកូនជ្រូក។

អឺប្រ៊ីយ៉ុង (កូនក្នុងផ្ទៃ) មិនអាចកាច់សំបុកក្នុងសុកបានទេ ធ្វើឱ្យកូនមួយសំបុកមានចំនួនតិចពី ៣ ទៅ ៦

អឺប្រ៊ីយ៉ុង (កូនក្នុងផ្ទៃ) នឹងងាប់មួយខែក្រោយមក ព្រោះលក្ខណៈរបស់សុកមិនល្អ នឹងធ្វើឱ្យកូនជ្រូកងាប់មិនរលួយ។

អឺប្រ៊ីយ៉ុង (កូនក្នុងផ្ទៃ) អាចរស់ប៉ុន្តែមិនទទួលការចិញ្ចឹមគ្រប់គ្រាន់ពីសុក ហើយធ្វើឱ្យកូនជ្រូកកើតមកតូច ហើយខ្សោយ

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងស្បូន

១.២ ស្បូនស្ថិតក្នុងស្ថានភាពល្អ

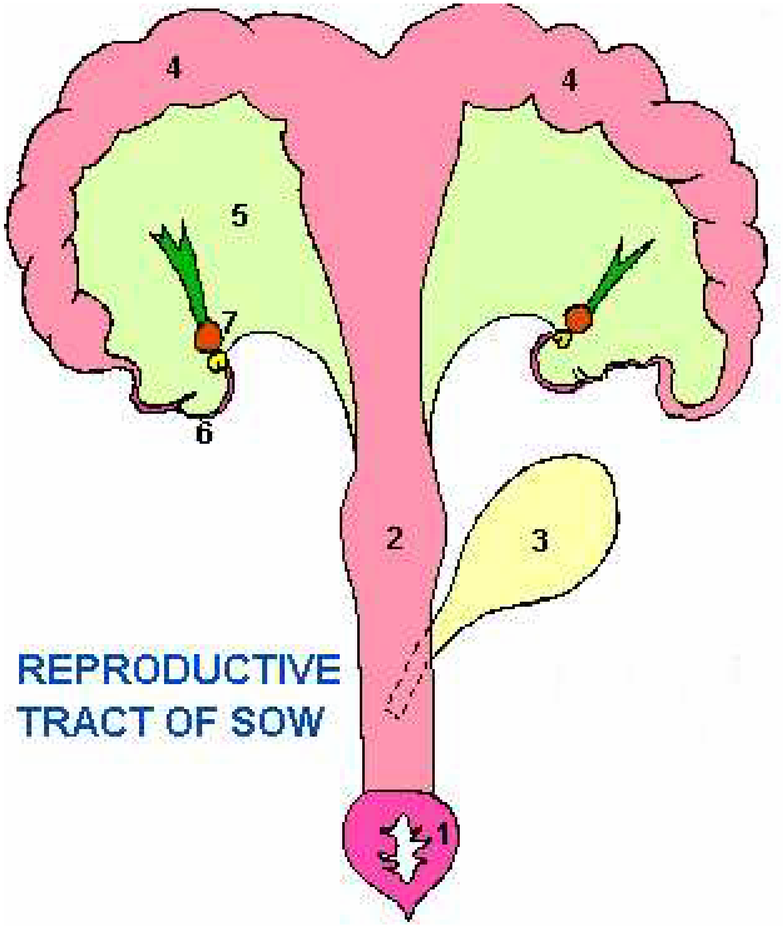

- ៧: អូវែដែលបង្កើតអូវុល
- ៦: បំពង់អូវុលសំរាប់អូវុលធ្វើដំណើរឆ្លងកាត់មកកាន់ស្បូន
- ៤: ស្បូនជាកន្លែងដែលកូនជ្រូកលូតលាស់រហូតដល់កើត

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងស្បូន

១.២ ស្បូនស្ថិតក្នុងស្ថានភាពល្អ

ស្បូនមេជ្រូកពេលរកឈ្មោល ។ អូវែផលិតអូវុល ។

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងស្បូន

១.២ ស្បូនស្ថិតក្នុងស្ថានភាពល្អ

ស្បូនមេជ្រូកក្រោយផើម២ខែ។ កូនជ្រូក១១ក្បាល កំពុងលូតលាស់នៅខាងក្នុង។

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងសម្បូន

១.២ ស្បូនស្ថិតក្នុងស្ថានភាពល្អ

រូបកូនជ្រូក និងកូនជ្រូកនៅក្នុងស្បុករយៈពេល២៨ថ្ងៃក្រោយផើម ក្នុងស្ថានភាពល្អ

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងស្បូន

១.២ ស្បូនស្ថិតក្នុងស្ថានភាពល្អ

កូនជ្រូក និងសុក២ខែក្រោយផើម ។ ស្បូន និងសុកស្ថិតក្នុងស្ថានភាពល្អ ។

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងសម្បុក

១.៣ ជំងឺរលាកស្បូន

- ជំងឺរលាកស្បូនៈ ពេលដែលស្បូនឆ្លងមេរោគ បាក់តេរីលូតលាស់ បំផ្លាញស្បូន និងពេលខ្លះបង្កខ្ទុះ (គេអាចមើលឃើញនៅពេលមានហូរខ្ទុះតាមយោនី)

ស្បូនឆ្លងមេរោគៈ

ក្រោយពេលកើតកូន ព្រោះសុកធ្លាក់មិនអស់ ឬមេជ្រូកមិនស្អាត ឬកើតកូននៅកន្លែងកខ្វក់ ។

កំឡុងពេលបង្កាត់ ឆ្លងមេរោគពីជ្រូកបាដែលមានមេរោគនៅប្រដាប់បន្តពូជ ។ ការឆ្លងមេរោគ ដោយសារប្រលែកនោម មានមេរោគ ។

ការឆ្លងមេរោគ និងស្ថានភាពមិនល្អរបស់ស្បូន តែងតែនាំទៅការខ្សោយការបន្តពូជៈ ត្រឡប់ទៅរកឈ្មោល, កូនតិចក្នុង១សំបុក, ការងាប់មិនរលួយកូន ឬកូនកើតមកខ្សោយ

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងស្បូន

១.៣ ជំងឺរលាកស្បូន

- ខ្ទុះ ហូរចេញពីយោនី

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងស្បូន

១.៣ ជំងឺរលាកស្បូន

ស្បូនស្ថានភាពមិនល្អ ដោយការចម្លងមេរោគ។

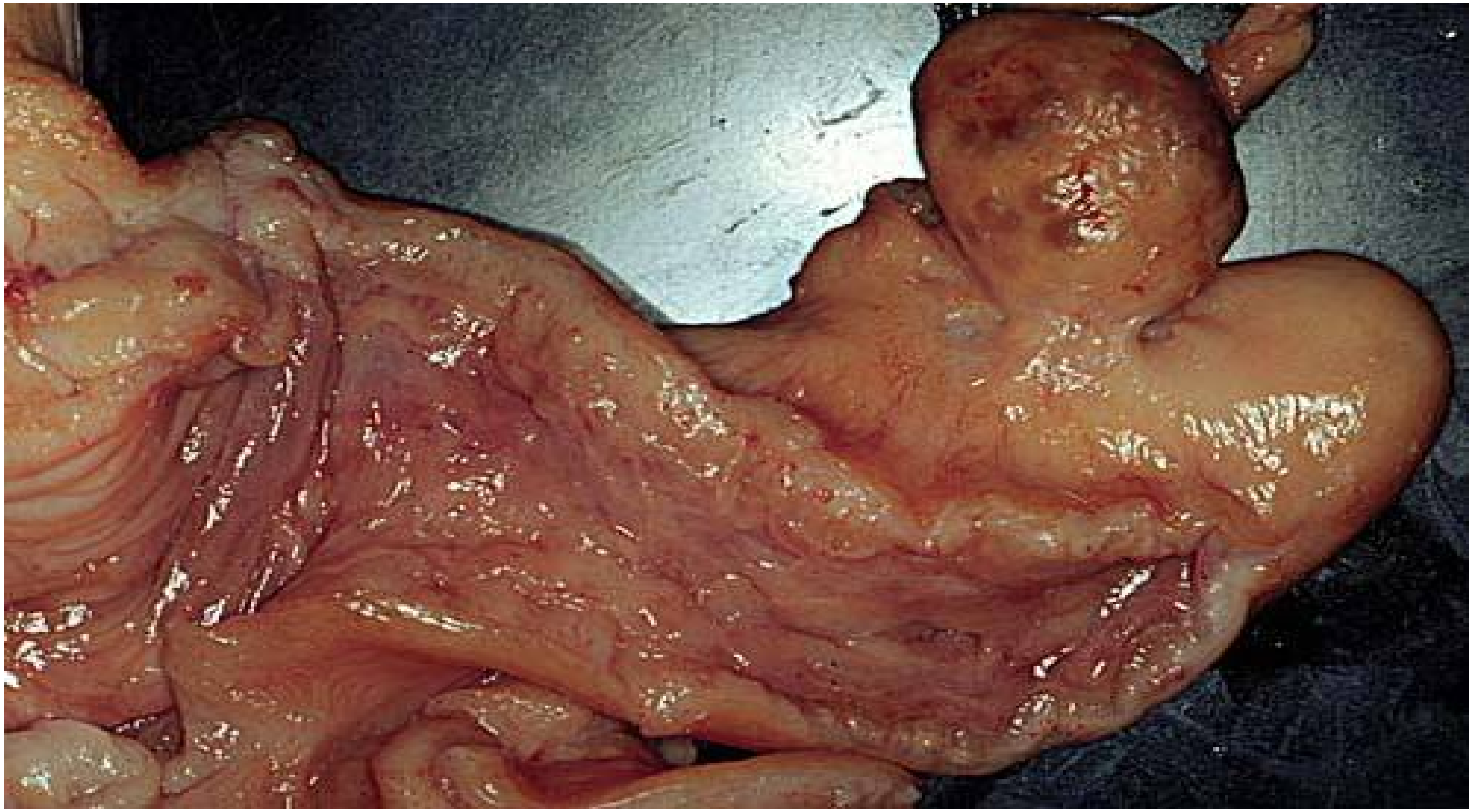

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងស្បូន

១.៣ ជំងឺរលាកស្បូន

ក្នុងស្បូននេះ មានកូនជ្រូកតែ៥ នៅខាងក្នុងមានទំរង់ខុសៗគ្នា និង មានកូនខ្លះងាប់មិនរលួយ ។

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងសម្បុក

១.៣ វិធីលាកស្បូន

ការការពារ

មុនពេលកើតកូន:

- ពិនិត្យលិង្គរបស់ជ្រូកបា មុនពេលបង្កាត់
- លាងយោនី និងជូតសម្អាតឱ្យស្ងួត មុនពេលបង្កាត់
- លាងមេជ្រូក (ជាពិសេសយោនី) នៅពេលជិតកើតកូន
- លាង និងបាញ់រម្ងាប់មេរោគក្នុងទ្រុង
- នៅពេលមេជ្រូកចាប់រកឈ្មោលម្តងទៀត លាយអង់ទិប៊ីយ៉ូទិច (ទ្រីមេតូព្រីម (Trimetoprim) +ស៊ុលហ្វា (sulfa) ឬអាម៉ុកស៊ីលីន (Amoxicillin)) ក្នុងចំណីបន្ទាប់ពីថ្ងៃបង្កាត់ ឱ្យស៊ីរយៈពេល ៧ថ្ងៃ

  ឬ ចាក់អាម៉ុកស៊ីលីនដែលមានសកម្មភាពយូរ (Amoxicillin LA) រៀងរាល់ពីរថ្ងៃម្តង ចំនួន៣ដង

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងស្បូន

១.៣ ជំងឺរលាកស្បូន

ការការពារ

<u>ក្រោយពេលកើតកូនៈ</u>

- ត្រូវប្រាកដថា សុកធ្លាក់អស់ ប្រសិនបើធ្លាក់មិនអស់ ត្រូវចាក់អុកស៊ីតុកស៊ីន ២ សេសេ នៅពេលកើតកូនរួចរាល់ (យូរបំផុត ២ម៉ោងក្រោយមក)
- ប្រសិនបើលូកដៃជួយបង្កើតកូន ត្រូវចាក់អង់ទីប៊ីយ៉ូទិច (ទ្រីមេតូព្រីម (Trimetoprim) ជាមួយ ស៊ុលហ្វា (Sulfa)) ក្នុងរយៈពេល ៣ ថ្ងៃក្រោយពេលកើតឱ្យវា
- ២-៣ថ្ងៃក្រោយពេលកើត ពិនិត្យកំដៅក្នុងខ្លួនជ្រូកនៅពេលព្រឹក ។ ប្រសិនបើក្តៅលើស ៤0 អង្សាសេ ចាក់អង់ទីប៊ីយ៉ូទិច
- ការហូរចេញវត្ថុរាវ ២-៣ថ្ងៃក្រោយពេលកើតកូនជាការធម្មតា ប៉ុន្តែត្រូវច្បាស់ថាគ្មានក្លិនស្អុយ ។ ប្រសិនបើឃើញមានការហូរចេញវត្ថុរាវ ដោយមានពណ៌ប្រផេះ ខ្ទុះ ឬក៏ធុំក្លិនអាក្រក់ ត្រូវចាក់ប្រូស្តាហ្គ្លង់ឌីន *(Prostaglandin)* ជាមួយអង់ទីប៊ីយ៉ូទិច ។ ប្រូស្តាហ្គ្លង់ឌីន *(Prostaglandin)* នឹងជួយធ្វើឱ្យធ្លាក់សារធាតុកខ្វក់ក្នុងស្បូន ។

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងស្បូន

១.៣ ជំងឺរលាកស្បូន

ការព្យាបាលជំងឺរលាកស្បូន

វាមានការពិបាកក្នុងការសន្និដ្ឋានថា ជាជំងឺរលាកប្លោកនោម ឬក៏ជំងឺរលាកស្បូន នៅពេលដែលយើងគ្រាន់តែឃើញមានការហូរខ្ទុះចេញពីយោនី ប៉ុន្តែអ្នកត្រូវតែព្យាបាល ទោះបីវាមើលទៅមិនឈឺក៏ដោយ ។

- អង់ទីប៊ីយ៉ូទិចៈ ចាក់អង់ទីប៊ីយ៉ូទិចយ៉ាងតិច ៥ថ្ងៃ ។

  - ប្រសិនបើកំដៅមិនខ្ពស់ទេ ចាក់ទ្រីមេតូព្រីម(Trimetoprim) ជាមួយ ស៊ុលហ្វា (Sulfa) ឬអាម៉ុកស៊ីលីន (Amoxicillin)

  - ប្រសិនបើកំដៅខ្ពស់ អង់រ៉ូហ្លុកសាស៊ីន (Enrofloxacine)

ប្រសិនបើមេជ្រូកមិនផើម (វាប្រាកដ ១០០%) ត្រូវចាក់ៈ

- ប្រូស្តាតហ្គ្លង់ឌីន (Prostaglandin) (ឌីណូលីទិច (Dinolytic))ថ្នាំនេះជួយបើកកស្បូន និងកន្ត្រាក់ស្បូនឱ្យបញ្ចេញខ្ទុះ និងវត្ថុធាតុកខ្វក់ ។

អុកស៊ីតុកស៊ីន *(Ocytocine)* គ្មានប្រសិទ្ធភាព ក្នុងការធ្វើអោយកន្ត្រាក់ស្បូន និងព្យាបាលជំងឺរលាកស្បូនទេ ។ វាមានប្រសិទ្ធភាពតែពេលកើត និង ១ ឬ ២ម៉ោងក្រោយពេលកើត ។

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងសម្បូន

១.៤ ទឹកកាមដែលមានគុណភាពល្អ

ទឹកកាម ផ្ទុកទៅដោយមេជីវិតឈ្មោលដែលផលិតដោយពងស្វាស ។

ដើម្បីឱ្យការបង្កកំណើតបានល្អ និងផលិតកូនជ្រូកបានច្រើន គឺទឹកកាមត្រូវតែមានគុណភាពល្អៈ

- មេជីវិតឈ្មោលច្រើន
- មេជីវិតឈ្មោលមានចលនាខ្លាំង
- មេជីវិតឈ្មោល មានសភាពប្រក្រតី (ធម្មតា)

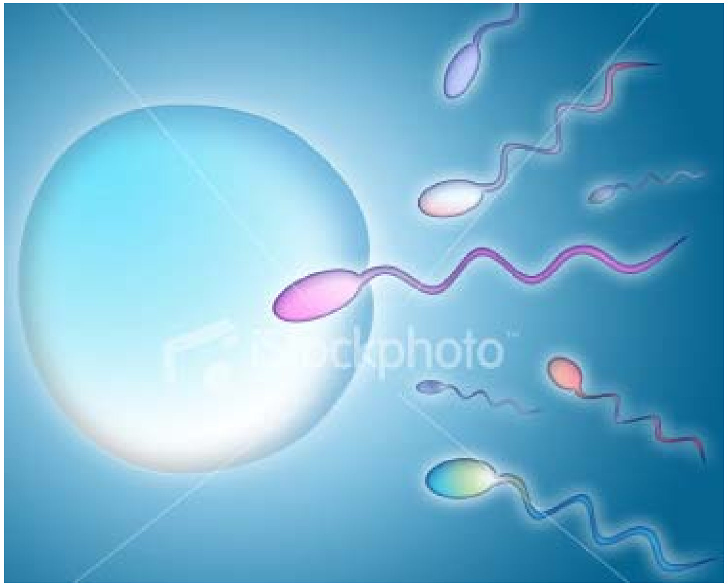

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងសម្បុក

១.៤ ទឹកកាមដែលមានគុណភាពល្អ

- ភាពប្រក្រតី (ធម្មតា) និងភាពមិនប្រក្រតីរបស់មេជីវិតឈ្មោល នៅពេលយើងពិនិត្យទឹកកាម ដោយមីក្រូទស្សន៍។

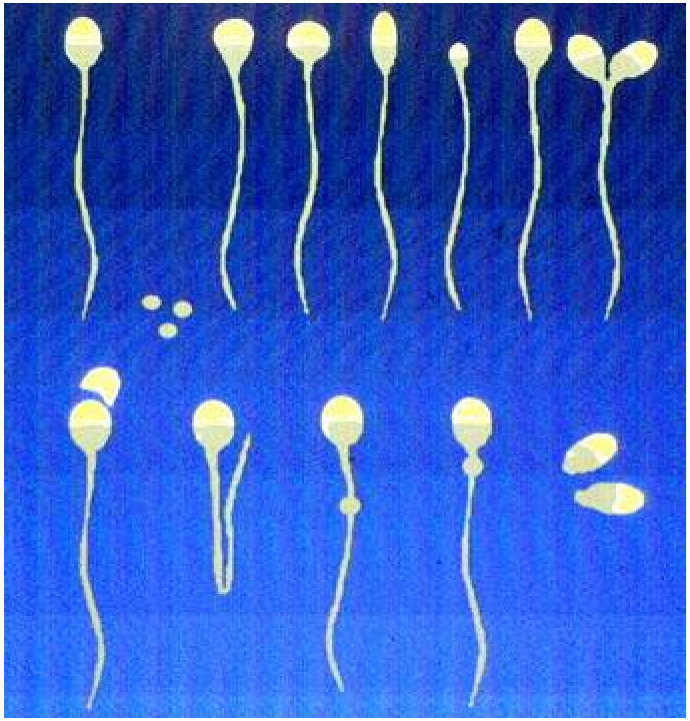

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងស្បូន

១.៤ ទឹកកាមដែលមានគុណភាពល្អ

- ទឹកកាមល្អ

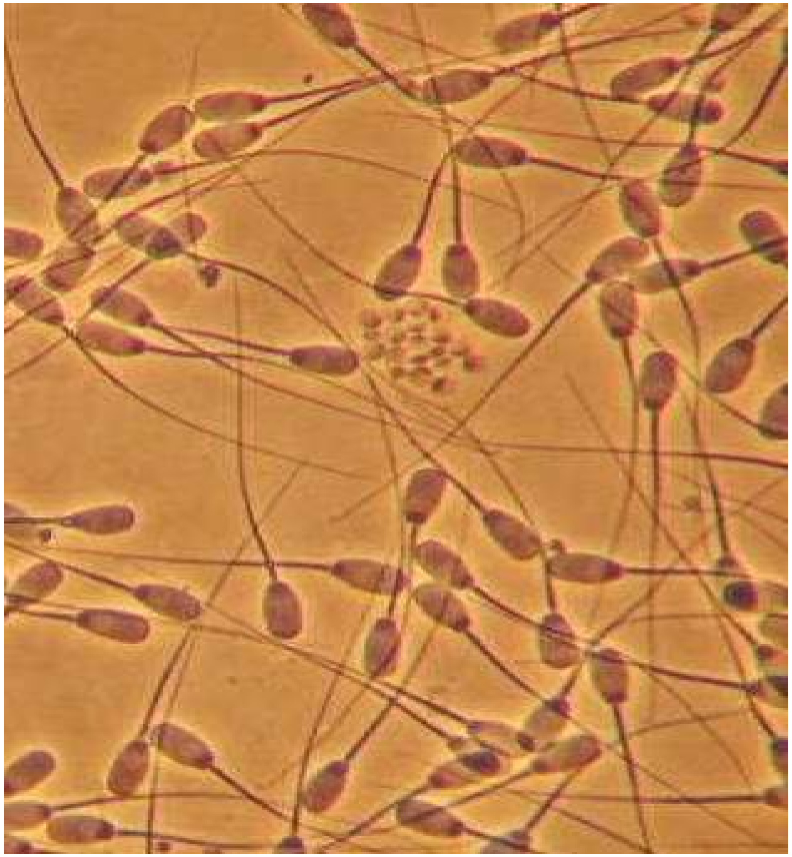

- ទឹកកាមមិនល្អ

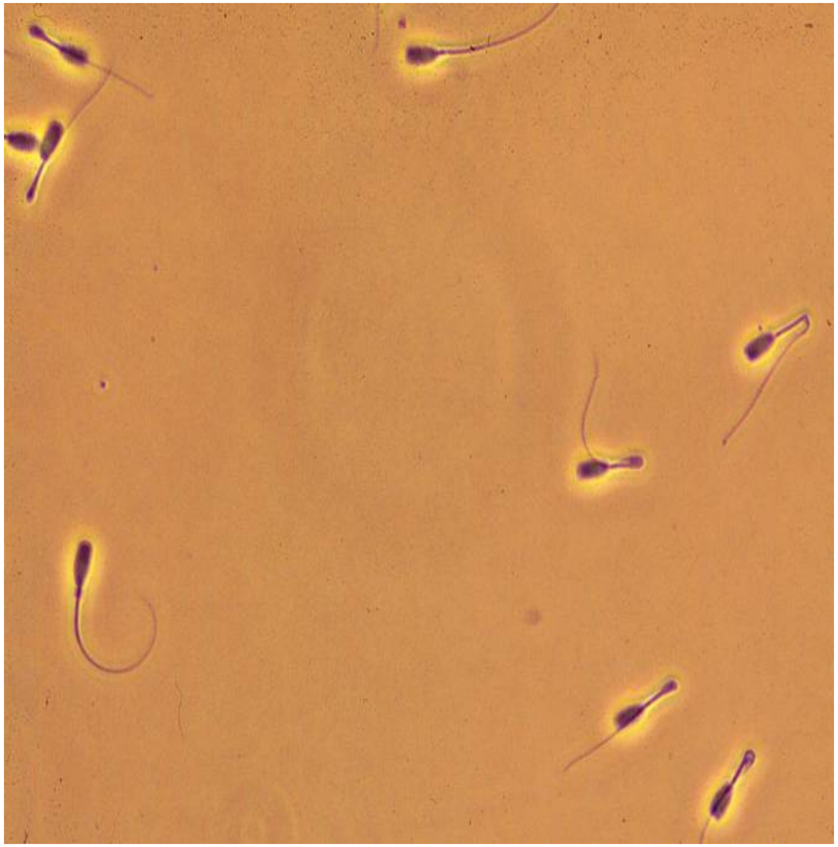

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងស្បូន

១.៤ ទឹកកាមដែលមានគុណភាពល្អ

បញ្ហាដែលមានឥទ្ធិពលដល់គុណភាពទឹកកាម

- <u>គ្រុនក្តៅ:</u> នៅពេលដែលជ្រូកបាមានសីតុណ្ហភាពលើសពី ៤០ អង្សាសេ ពី-បីថ្ងៃ ហើយ ៣អាទិត្យក្រោយមក ជ្រូកបាសះស្បើយឡើងវិញ។ ជ្រូកបានេះមានសុខភាពល្អ ប៉ុន្តែស្ពៃម វាមិនអាចបង្កកំណើតបាន (គ្មានមេជីវិតឈ្មោល)

  បើចាំបាច់ ត្រូវចាក់ថ្នាំដើម្បីបញ្ចុះកំដៅជ្រូកបា ដូចជា អាណាហ្សាំង (Analgine)/ កាម៉ាហ្សីន (Calmagine)/ កេតូហ្វែន (Ketofen) ដែលមានប្រសិទ្ធភាពតែ ១ ទៅ ២ម៉ោងប៉ុណ្ណោះ។ ប៉ារ៉ាសេតេម៉ុល (Paracetamol) មានប្រសិទ្ធភាពរយៈពេល ៦ម៉ោង ហើយតុលហ្វេដីន (Tolfedine) មានពី ២៤-៤៨ ម៉ោង។

- <u>អាកាសធាតុក្តៅ:</u> ពេលសីតុណ្ហភាពក្តៅ ពងស្វាសនៅខាងក្រៅខ្លួនជ្រូកបញ្ឈប់ការផលិតមេជីវិតឈ្មោល ហើយគុណភាពរបស់មេជីវិតឈ្មោលធ្លាក់ចុះ (ខែមីនា ដល់ឧសភា)។

  ត្រូវលាយវីតាមីនសេ ១ក្រាមក្នុងចំណីរៀងរាល់ថ្ងៃ។

- <u>ដំបៅពងស្វាស:</u> ប្រសិនបើពងស្វាសមានរបួស ជ្រូកបាមិនអាចបង្កកំណើតបាន។

  ចាក់តេត្រាស៊ីគ្លីន (Tetracycline) និងជូតសម្អាតស្បែកពង។

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងសម្បូន

១.៤ ទឹកភាមដែលមានគុណភាពល្អ

ជំងឺដែលអាចប៉ះពាល់ដល់គុណភាពស្ពែម

- ជម្ងឺប្រ៊ុយសែលឡូស (Brucellosis)

- រោគសញ្ញាសំខាន់ គឺរលាកសន្លាក់ ពងស្វាសរីកធំ ហើយមានបូស។
- ជ្រូកបាមិនអាចបង្កកំណើតបាន
- នៅពេលបង្កាត់ ជ្រូកបាចម្លងទៅជ្រូកមេ ហើយបង្កឱ្យរលូតកូន
- ជម្ងឺនេះអាចឆ្លងទៅមនុស្ស
- បញ្ហាដែលសត្វជួបប្រទះខ្លះ អាចធ្វើឱ្យពងស្វាសរីកធំ ប៉ុន្តែទន់មិនប៉ះពាល់ដល់ការបន្តពូជ

ដើម្បីឱ្យប្រាកដថាវាជាជម្ងឺប្រ៊ុយសែលឡូស: ត្រូវវិភាគឈាមនៅ មជ្ឈមណ្ឌលជាតិស្រាវជ្រាវ ផលិតកម្ម និង បសុពេទ្យាបាល *(NAHPIC)*

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងស្បូន

១.៥ ការគ្រប់គ្រងមេជ្រូកដើមឱ្យបានល្អ

ធ្វើមិនឱ្យជ្រូកស្ត្រេស

- អំប្រីយ៉ុង (កូននៅក្នុងផ្ទៃ) នឹងស្ថិតនៅក្នុងសុកប្រហែល ១០ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីបង្កាត់។ ក្នុងកំឡុងពេលនេះ
  - មិនត្រូវផ្លាស់ប្តូរទីកន្លែងរបស់មេជ្រូកឡើយ។
  - ការពារមិនឱ្យមេជ្រូកខាំគ្នា
  - ប្រសិនបើមានមេជ្រូកច្រើនក្នុងទ្រុងតាមដានការខាំ របស់
  - គ្រប់គ្រងលាមកសត្វ
  - បាញ់ប៉ីយុតុក (Butox)

<u>ព្យាបាលអង្កែះ</u>

ចាក់អ៊ីវែមិចទីន (Ivermectine)

ត្រូវដាក់មេជ្រូកមានផ្ទៃពោះ នៅកន្លែងស្ងាត់ ក្នុងម្លប់

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងស្បូន

១.៥ ការគ្រប់គ្រងមេជ្រូកដើមឱ្យបានល្អ

- ការរំខានដោយរុយ មូស

- អង្កែ

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងស្បូន

១.៥ ការគ្រប់គ្រងមេជ្រូកដើមឱ្យបានល្អ

ការផ្គត់ផ្គង់ចំណីបានគ្រប់គ្រាន់

- **ការផ្តល់ចំណី**

មេជ្រូកផើមត្រូវឱ្យចំណីដោយមានការកំណត់ត្រឹមត្រូវ ប៉ុន្តែត្រូវការជាតិសសៃដើម្បីឱ្យវាឆ្អែត និងការពារមិនឱ្យក្ញៀន ដែលនាំឱ្យចលនាឈាមរត់ល្អក្នុងស្បូន។

ជ្រូកមេត្រូវការវីតាមីន និងសារធាតុរ៉ែ។ ត្រូវលាយប្រេមិចក្នុងចំណី

- **ការផ្តល់ទឹក**

ការផ្តល់ទឹកគ្រប់គ្រាន់យ៉ាងតិច ៣០លីត្រ។

ការផ្តល់ទឹកបានត្រឹមត្រូវល្អ ជៀសវាងបញ្ហារលាកប្លោកនោម និងរលាកស្បូន។

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងស្បូន

១.៦ បរាជ័យនៃការមានផ្ទៃពោះ (ដើម)

កូនជ្រូកខាប់ឡើងស្វិត: ពេលដែលកូនជ្រូកងាប់ក្នុងស្បូន ៣៥ថ្ងៃក្រោយពេលផើម ។

កូនក្នុងផ្ទៃឡើងស្ងួត និង ឡើងពណ៌ត្នោតចាស់ ។

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងស្បូន

១.៦ បរាជ័យនៃការមានផ្ទៃពោះ (ដើម)

កូនជ្រូកខាប់ឡើងស្វិត

មេរោគប៉ារ៉ូ វាតត្បាតគ្រប់កសិដ្ឋាន

គ្មានរោគសញ្ញាចំពោះមេជ្រូក ប៉ុន្តែៈ

- ត្រឡប់ទៅរកឈ្មោល
- កូនងាប់ក្រៀមស្វិត ហើយនៅពេលកើតមានទំហំខុសៗគ្នា
- មិនរលូត

គ្មានថ្នាំការព្យាបាល

- ត្រូវចាក់វ៉ាក់សាំង ២អាទិត្យមុនពេលបង្កាត់ ដើម្បីការពារជម្ងឺប៉ារ៉ូ

អូសេស្គី (Aujesky) ជម្ងឺឆ្កួតជ្រូកក្លែងក្លាយអាចឱ្យកូនងាប់ក្រៀមស្វិត ប៉ុន្តែៈ

- កូនងាប់ក្រៀមស្វិតមានទំហំប៉ុនគ្នា
- រោគសញ្ញាសរសៃប្រសាទ កើតមានចំពោះជ្រូកទើបកើត

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងសម្បូន

១.៦ បរាជ័យនៃការមានផ្ទៃពោះ (ដើម)

ការរលូតកូន: ការកើតកូន មុនការកំណត់

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងសម្បុក

១.៦ បរាជ័យនៃការមានផ្ទៃពោះ (ដើម)

ការរលូតកូន

- <u>ជំងឺអូសេស្គី (Aujesky) ជម្ងឺឆ្កួតជ្រូកក្លែងក្លាយ</u>

រោគសញ្ញាដទៃទៀត: បន្ទាប់ពីកើត កូនជ្រូកបង្ហាញបញ្ហាសសៃប្រសាទ : ប្រកាច់ ហើយងាប់ភ្លាម។

គ្មានថ្នាំព្យាបាល។ ចាក់វ៉ាក់សាំងមេជ្រូកដើម។

- <u>ជំងឺប្រ៊ុយសែលឡូស</u>

រោគសញ្ញាដទៃទៀត: រលាកស្បូនញឹកញាប់ជាមួយខ្ទុះ

ព្យាបាលជាមួយអង់ទិប៊ីយ៉ូទិច: តេត្រាស៊ីគ្លីន (Tetracycline) រយៈពេល ១អាទិត្យ

- <u>ជំងឺឡិបតូស្ពីរ៉ូស</u>

រោគសញ្ញាដទៃទៀត: ប្រសិនបើគ្មានរលូតទេ កូនជ្រូកមានភ្នែកពណ៌លឿង

ព្យាបាលជាមួយអង់ទិប៊ីយ៉ូទិច: ប៉េងស្ត្រិប (PenStrep) រយៈពេល ៥ថ្ងៃ

- <u>ជំងឺប៉េស្តជ្រូក</u>

រោគសញ្ញាដទៃទៀត: ឡើងកំដៅ។ ជួនកាល មានឈាមក្រោមស្បែក

គ្មានថ្នាំព្យាបាល។ ចាក់វ៉ាក់សាំង មេជ្រូកដើម។

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងសម្បុន

១.៧ ជំងឺដែលប៉ះពាល់ដល់ការមានផ្ទៃពោះ (ដើម)

- **ឈឺជើង:** មេជ្រូកពិបាកដើរ ឬឈរ

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងសម្បូន

១.៨ បញ្ហាសត្វជួបប្រទះ ដែលប៉ះពាល់ដល់ការមានផ្ទៃពោះ (ដើម)

ឈឺជើង

នៅពេលមេជ្រូកមិនអាចឈរ ពួកវានឹងមិនអាចផឹកទឹកគ្រប់គ្រាន់ និងប្រឈមមុខបញ្ហារលាកប្លោកនោម និងក្រោយមករលាក ស្បូន។

នៅពេលមេជ្រូក ដេកពេញ ១ថ្ងៃ វាប្រឈមមុខចលនាឈាមមិនល្អ ប៉ះពាល់ដល់សុក។

ការព្យាបាល

បញ្ជ្រកទឹក ដើម្បីឱ្យច្បាស់ថា វាអាចផឹកទឹក បាន៣០លីត្រក្នុង ១ថ្ងៃ

ប្រសិនបើមេជ្រូក អាចទ្រាំនឹងការឈឺនេះ ចាក់ថ្នាំបញ្ចុះកំដៅ ដូចជា ផេនីលប៊ុយតាសូន (Phenylbutazone), តុលហ្វេឌីន (Tolfedine) ។ កុំប្រើដិចសាមេតាសូន (Dexamethasone) លើជ្រូកផើម។

ប្រសិនមានការរលាកក្រចក, សន្លាក់.........ចាក់អង់ទីប៊ីយ៉ូទិចដូចជា អាម៉ុកស៊ីលីនមានសកម្មភាពយូរ (Amoxicilline LA) ឬទ្រីមេតូព្រីម (Trimetoprim) + ស៊ុលហ្វា (Sulfa) ឬទីឡូស៊ីន (Tylosin)

ជំងឺអុតក្ដាម បង្កឱ្យសត្វឈឺជើង ហើយការព្យាបាលមិនសូវមានប្រសិទ្ធភាពទេ។

ជាញឹកញាប់ បញ្ហាឈឺជើងនេះបណ្ដាលមកពីកំរាលទ្រុងមិនល្អ។

ការជួសជុលកំរាលឡើងវិញ វាថោកជាងការព្យាបាល ។

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងសម្បូន

១.៨ បញ្ហាសត្វជួបប្រទះ ដែលប៉ះពាល់ដល់ការមានផ្ទៃពោះ (ដើម)

ឈឺជើង: រោគសញ្ញាជម្ងឺអុតក្តាម ដែលបង្កឱ្យបញ្ហាលើជើងធ្ងន់ធ្ងរ

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងស្បូន

១.៨ បញ្ហាសត្វជួបប្រទះ ដែលប៉ះពាល់ដល់ការមានផ្ទៃពោះ (ដើម)

ការផ្តល់ភាពងាយស្រួលសំរាប់មេជ្រូកផឹកទឹកនៅពេលវាឈឺជើង

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងសម្បូន

១.៨ បញ្ហាសត្វជួបប្រទះ ដែលប៉ះពាល់ដល់ការមានផ្ទៃពោះ (ដើម)

ក្តៀន

វាចាំបាច់ណាស់ ក្នុងការពារកុំឱ្យជ្រូកក្តៀន ជាពិសេសនៅសប្តាហ៍ ចុងក្រោយនៃការមានគភ៌ ។ ប្រសិនបើវាក្តៀន ជាឱកាសល្អសំរាប់ពួក អីកូលី រីកលូតលាស់ ។ ការក្តៀនមុនពេលកើត នាំឱ្យមាន ការពិបាកកើត កូន និងជាញឹកញាប់បង្កជម្ងឺលាសដោះ ជម្ងឺរលាកស្បូន និងជម្ងឺខ្វះទឹកដោះ ។

មេជ្រូកក្តៀន ជាញឹកញាប់ពីព្រោះ

- ជ្រូកស៊ីចំណីមិនគ្រប់គ្រាន់
- កំដៅក្នុងខ្លួនខ្ពស់ ឬក៏កសិករមិនផ្តល់ចំណីគ្រប់គ្រាន់

ព្យាបាល:

មេជ្រូកត្រូវដើរ

ត្រូវផ្តល់ បន្លែពណ៌បៃតង

លាយចំណីជាមួយប្រេងប៉ារ៉ាហ្វីន

១.កូនជ្រូកច្រើនក្នុងសម្បូន

១.៨ បញ្ហាសត្វជួបប្រទះ ដែលប៉ះពាល់ដល់ការមានផ្ទៃពោះ (ដើម)

រលាកប្លោកនោម

អាចសម្គាល់ឃើញនៅពេលដែលទឹកនោមចុងក្រោយមានលាយខ្ទុះ។

យើងឃើញតំណក់ទឹកពណ៌សនៅជាប់យោនី ឬនៅលើកំរាលទ្រុងខាងក្រោយមេជ្រូក។

ភាគច្រើនមេជ្រូកមើលទៅមានសុខភាពល្អ

ប៉ុន្តែវាត្រូវព្យាបាលជាចាំបាច់ដោយចាក់ ឬលាយក្នុង ចំណីនូវទ្រីមេតូព្រីម (Trimetoprim) ជាមួយស៊ុលហ្វា (Sulfa) រយៈពេល ៥ ទៅ៧ថ្ងៃ

ត្រូវច្បាស់ថា មេជ្រូកអាចផឹកទឹកគ្រប់គ្រាន់

២.កូនជ្រូកច្រើនកើតរស់
២.១ ការរៀបចំបង្កើតកូនបានល្អ

- ដើម្បីជួយមេជ្រូក ពេលកើតកូន វាចាំបាច់ក្នុងការគិតថ្ងៃខែកើត: ១១៤ថ្ងៃ
- នាំមេជ្រូកទៅទ្រុង ឬកន្លែងកើតកូនយ៉ាងតិច ១សប្តាហ៏មុនពេលកើតកូនដើម្បីឱ្យមេស៊ាំនឹងទីកន្លែង
- សម្អាតមេជ្រូកជាមួយសាប៊ូ មុនពេលផ្លាស់ទៅកាន់ទ្រុង ឬកន្លែងកើតកូន
- ទ្រុង ឬកន្លែងកើតកូនត្រូវតែស្អាត និងបាញ់ថ្នាំរម្ងាប់មេរោគ។
- ចាំបាច់ ត្រូវមានទ្រុងសម្រាប់បង្កើតកូន

២.កូនជ្រូកច្រើនកើតរស់

២.១ ការរៀបចំបង្កើតកូនបានល្អ

- មេជ្រូក ១អាទិត្យមុនពេលកើតកូនៈ មេជ្រូកក្នុងស្ថានភាពល្អ ទ្រុងស្ងាត់ស្ងៀម ស្អាត និងមានអនាម័យ

២.កូនជ្រូកច្រើនកើតរស់

២.១ ការរៀបចំបង្កើតកូនបានល្អ

- **ការផ្តល់ចំណី**

មិនចាំបាច់ បញ្ឈប់ការផ្តល់ចំណីទៅមេជ្រូកមុនពេលកើត។ បន្ថយការផ្តល់ចំណី មុនពេលកើតកូន ២ថ្ងៃ ប៉ុន្តែ មិនត្រូវបន្ថយមុនរយៈពេលនេះទេ ព្រោះអាចឱ្យមេជ្រូកក្តៀន។

- **ការផ្តល់ទឹក**

ត្រូវច្បាស់ថា មេជ្រូកអាចផឹកទឹកគ្រប់គ្រាន់។ ថ្ងៃចុងក្រោយមុនពេលកើតកូន មេជ្រូកអស់កម្លាំង និងជូនកាលខ្ជិលឈរផឹកទឹក ហើយត្រូវជួយវាឱ្យផឹកទឹកយ៉ាងតិច ៣០-៣៥ លីត្រក្នុង១ថ្ងៃ។

- **ការឈរ**

ដើម្បីការពារក្តៀន រលាកប្លោកនោម រលាកស្បែក.....មេជ្រូកត្រូវឈរ ៤-៥ដងក្នុង ១ថ្ងៃ ហើយប្រសិន ចាំបាច់ត្រូវជួយវា។

២.កូនជ្រូកច្រើនកើតរស់

២.១ ការរៀបចំបង្កើតកូនបានល្អ

ទឹកគ្រប់គ្រាន់

ចំណីគ្រប់គ្រាន់

២.កូនជ្រូកច្រើនកើតរស់

២.១ ការរៀបចំបង្កើតកូនបានល្អ

បញ្ហាដែលសត្វជួបប្រទះ ដូចជាក្តៅខ្លួន និងមិនស៊ីចំណី

- ពិនិត្យសីតុណ្ហភាពមេជ្រូក នៅពេលព្រឹក(គឺ៣៩អង្សាសេ) ។ ប្រសិនបើសីតុណ្ហភាពខ្ពស់ជាងនេះ ត្រូវពិនិត្យៈ

១- មើលថ្ងៃកើត ដើម្បីប្រាកដថាមេជ្រូកកើតកូនមិនយឺត

២- មើលថាតើមេជ្រូកមានហូរខ្ទុះចេញតាមយោនី ព្រោះអាចមានកូនជ្រូកខ្លះងាប់ក្នុងពោះ

៣-មើលលើការផឹកទឹករបស់មេជ្រូក ប្រសិនវាផឹកមិនបានគ្រប់គ្រាន់ វានឹងការរលាកប្លោកនោម ។

យកល្អត្រូវចាក់អង់ទិប៊ីយ៉ូទិច (ទ្រីមេតូព្រីម-ស៊ុលហ្វា)រយៈពេល ៣-៥ថ្ងៃ ដើម្បីការពារបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរ ។

- ប្រសិនបើរងចាំរហូតដល់ ១១៦ថ្ងៃហើយ ជ្រូកនៅតែមិនកើតកូនទៀត (ត្រូវប្រាកដថារាប់ចំនួនថ្ងៃបានត្រឹមត្រូវ) ត្រូវចាក់ PGF (ប្រូស្តាគ្លង់ឌីនមានដូចជា ស៊ុយប្រូស ឬដីណូលីទិច) ជួយបើកកស្បូន និងជំរុញឱ្យកើតកូន ក្នុងរយៈពេល ១២ម៉ោងបន្ទាប់ ។

២.កូនជ្រូកច្រើនកើតរស់

២.១ ការរៀបចំបង្កើតកូនបានល្អ

ពិនិត្យសីតុណ្ហភាពមុនពេលកើតកូន

- ប្រសិនកើតកូនយឺត ចាក់ថ្នាំបើកស្បូន

២.កូនជ្រូកច្រើនកើតរស់

២.២ កំណត់សញ្ញាបង្ហាញពីការកើតកូន

១០ ថ្ងៃមុនកើតៈ ក្រពេញដោះរីកធំ ហើយរឹង

២.កូនជ្រូកច្រើនកើតរស់

២.២ កំណត់សញ្ញាបង្ហាញពីការកើតកូន

១០ ថ្ងៃមុនកើត: តែមយោនីឡើងហើម

- យោនីធម្មតា

- យោនី ១០ថ្ងៃមុនពេលកើត

២.កូនជ្រូកច្រើនកើតរស់

២.២ កំណត់សញ្ញាបង្ហាញពីការកើតកូន

៨-១២ ម៉ោងមុនពេលកើត៖ ចេញទឹកដោះ

២.កូនជ្រូកច្រើនកើតរស់

២.២ កំណត់សញ្ញាបង្ហាញពីការកើតកូន

- ៣០ ទៅ៩០នាទីមុនពេលកើតកូនៈ មានហូរចេញទឹកភ្លោះ

២.កូនជ្រូកច្រើនកើតរស់

២.៣ ការកើតកូនធម្មតា

៣០ ទៅ៩០នាទីបន្ទាប់ពីហូរចេញទឹកភ្លោះ

- កូនជ្រូកទី១កើត
- កូនជ្រូកកើតបន្តបន្ទាប់គ្នាពីកូនជ្រូក១ ទៅមួយទៀតក្នុងរយៈពេល ១៥នាទី ហើយយូរបំផុត ៣០នាទី ។
- រយៈពេលសរុបនៃការកើតកូនប្រែប្រួល អាស្រ័យចំនួនកូនក្នុង ១សំបុក ប៉ុន្តែជាធម្មតាការកើតកូន មានរយៈពេលតិចជាង ២ម៉ោងកន្លះ ។
- ជាទូទៅ សុកធ្លាក់ ២-៤ម៉ោងបន្ទាប់ពីកូនជ្រូកចុងក្រោយកើតរួច
- នៅពេលកើតរួចរាល់ហើយ ត្រូវចាក់អុកស៊ីតុកស៊ីន ២សេសេតាមសាច់ដុំដើម្បីទម្លាក់សុក

២.កូនជ្រូកច្រើនកើតរស់

២.៣ ការកើតកូនធម្មតា

- កូនជ្រូកកើតដំបូង

២.កូនជ្រូកច្រើនកើតរស់

២.៣ ការកើតកូនធម្មតា

២.កូនជ្រូកច្រើនកើតរស់

២.៣ ការកើតកូនធម្មតា

២.កូនជ្រូកច្រើនកើតរស់

២.៣ ការកើតកូនធម្មតា

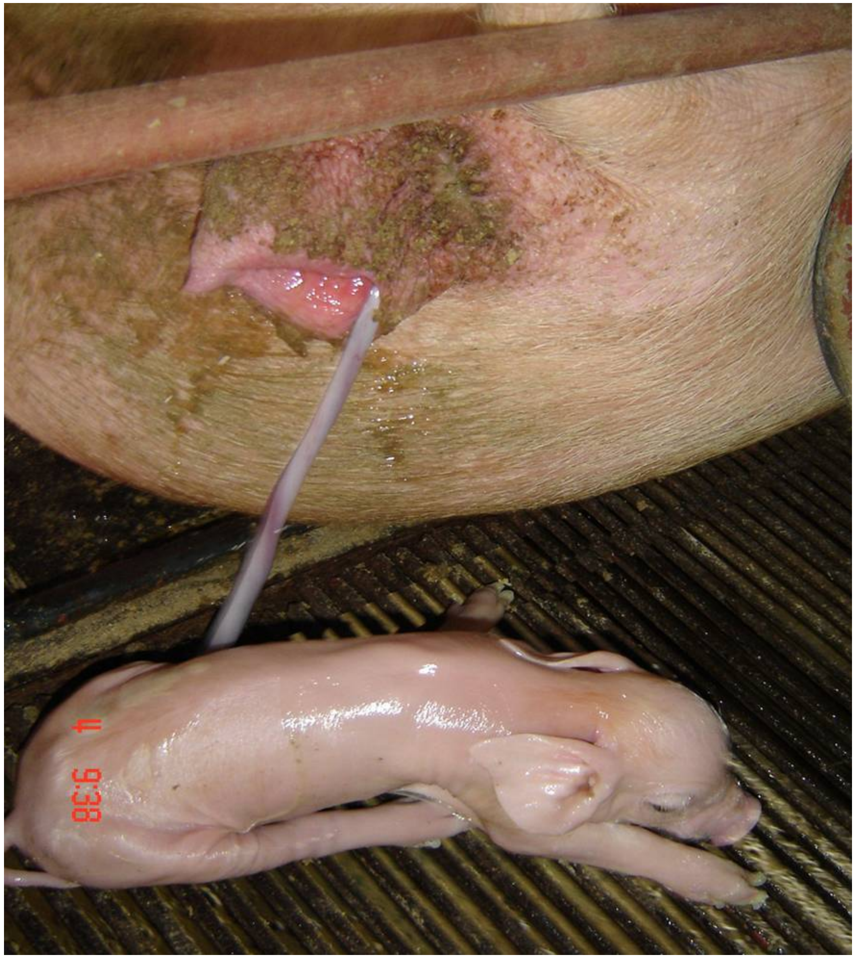

២.កូនជ្រូកច្រើនកើតរស់

២.៣ ការកើតកូនធម្មតា

- កូនជ្រូកកើតដោយចេញកន្ទុយមកមុន

២.កូនជ្រូកច្រើនកើតរស់
២.៣ ការកើតកូនធម្មតា

- កូនជ្រូកទី២កើត១៥នាទីក្រោយ

- កូនជ្រូកកើតបន្តទៀត

២.កូនជ្រូកច្រើនរស់ក្រោយពេលកើត
២.៣ ការកើតកូនធម្មតា

- សុកធ្លាក់

- ចាក់អុកស៊ីតូកស៊ីន

២.កូនជ្រូកច្រើនរស់ក្រោយពេលកើត

២.៤ ការជួយបង្កើតកូន

កំណត់បញ្ហាមុនពេលកើត

- ផើមលើសដល់ ១១៦ថ្ងៃ (ការផើមធម្មតាមានរយៈពេល ១១៤ថ្ងៃ)
- មេជ្រូកមិនស៊ីចំណី ហើយឡើងកំដៅ (ធម្មតាមេជ្រូកមិនស៊ីចំណីមួយថ្ងៃមុនការកើត ហើយកំដៅក្នុងខ្លួនមេជ្រូកពេលព្រឹក ៣៨,៥ អង្សារសេ)
- ទឹកភ្លោះ មានក្លិនស្អុយ
- ភ្នែកមេជ្រូកឡើងក្រហម

បញ្ហានេះ អាចបណ្ដាលមកពីកូនជ្រូកងាប់ ឬកើតមិនរួច និងការចាប់ផ្ដើមឆ្លងមេរោគ។

ប្រសិនបើមេជ្រូកមានកំដៅ ៤១អង្សាសេ មិនស៊ីចំណីក្នុងរយៈពេល ២-៣ថ្ងៃ និងទឹកភ្លោះមានក្លិនស្អុយៈ

- ត្រូវចាក់ប្រូស្តាគ្លង់ឌីន (Prostaglandin) ដូចជាស៊ុយប្រូស (Suiprost) ឬ ដីណូលីទិច (Dinolytic) ធ្វើឱ្យកូនកើត
- ត្រូវចាក់អង់ទិប៊ីយ៉ូទិច ដូចជា អង់រ៉ូហ្លុកសាស៊ីន (Enrofloxacine) ឬតេត្រាស៊ីគ្លីន (Tetracycline)
- នៅពេលកស្បូនបើក លូកដៃទាញកូនជ្រូកងាប់

២.កូនជ្រូកច្រើនរស់ក្រោយពេលកើត

២.៤ ការជួយបង្កើតកូន

- ទឹករំអិលឈាមមិនប្រក្រតី

- កូនជ្រូកកើតងាប់

២.កូនជ្រូកច្រើនរស់ក្រោយពេលកើត
២.៤ ការជួយបង្កើតកូន

កំណត់បញ្ហាពេលកើត

- ចន្លោះពេលកើតកូនពីមួយទៅមួយលើស ៤០នាទី ហើយមេជ្រូកនៅតែមានពោះធំ
- អស់កម្លាំងបន្ទាប់ពីវាប្រឹងកើតកូនយូរខុសធម្មតា
- មេជ្រូកមុខស្រពោន ហើយដកដង្ហើមញាប់, ខ្សោយ
- ភ្នែកឡើងក្រហម

បញ្ហានេះ អាចបណ្តាលមកពី:

- ស្បូនមិនកន្ត្រាក់: ចាក់អុកស៊ីតុកស៊ីន ១សេសេ ហើយរង់ចាំ ១០នាទី
- ទីតាំងរបស់កូនជ្រូកខុសធម្មតា: ត្រូវលូកដៃទាញបង្វិលកូនជ្រូកឱ្យចំទីតាំងវិញ
- កូនជ្រូកធំ: ជួយទាញកូនជ្រូក (ចំណាំ: គ្មៀន ឬប្លោកនោមពេញដោយទឹកនោម ពិបាកក្នុងការទាញកូន)

២.កូនជ្រូកច្រើនរស់ក្រោយពេលកើត

២.៤ ការជួយបង្កើតកូន

វិធីជួយសង្គ្រោះ

- សម្អាតយោនី និងរន្ធគូថ
- ត្រូវកាត់ក្រចកដៃឱ្យខ្លី
- លាងដៃជាមួយនឹងសាប៊ូ និងលាបប្រេងរំអិល (ប្រេងឆា)
- ប្រអប់ដៃដែលលូកចូលត្រូវមានរាងស្រួចដូចសាជី
- ត្រូវលូកដៃចូលថ្នមៗតាមផ្លូវបន្តពូជ
- លូកដៃឆ្លងកាត់ឆ្អឹងត្រគាករហូតដល់ស្បូន
- កំណត់បុព្វហេតុដែលបង្កឱ្យមានបញ្ហាៈ

១- ទីតាំងកូនខុសធម្មតា

២- កូនជ្រូកធំពេក

ត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នកុំឱ្យដាច់ភ្នាសស្បូន ឬសរសៃឈាមក្នុងយោនី

ប្រសិនបើយើងលូកដៃចូលក្នុងស្បូនមេជ្រូក ចាក់អង់ទីប៊ីយ៉ូទិច យ៉ាងតិច ៣ថ្ងៃ

-ចំណាំ: មុនលូក ត្រូវច្បាស់ថាដៃរបស់យើងគ្មានដំបៅ ។

២.កូនជ្រូកច្រើនរស់ក្រោយពេលកើត

២.៤ ការជួយបង្កើតកូន

២.កូនជ្រូកច្រើនរស់ក្រោយពេលកើត

២.៤ ការជួយបង្កើតកូន

- ស្ទះត្រង់ស្មា: ទាញជើងឱ្យត្រង់ទៅមុខ ដោយមិនឱ្យដាច់ស្បូនឡើយ
- គូថចេញមុន: យកខ្សែថ្លក់គន្លាក់ជើងខាងក្រោយ ដោយប្រើចង្អុលដៃ ហើយទាញជើងឱ្យត្រង់

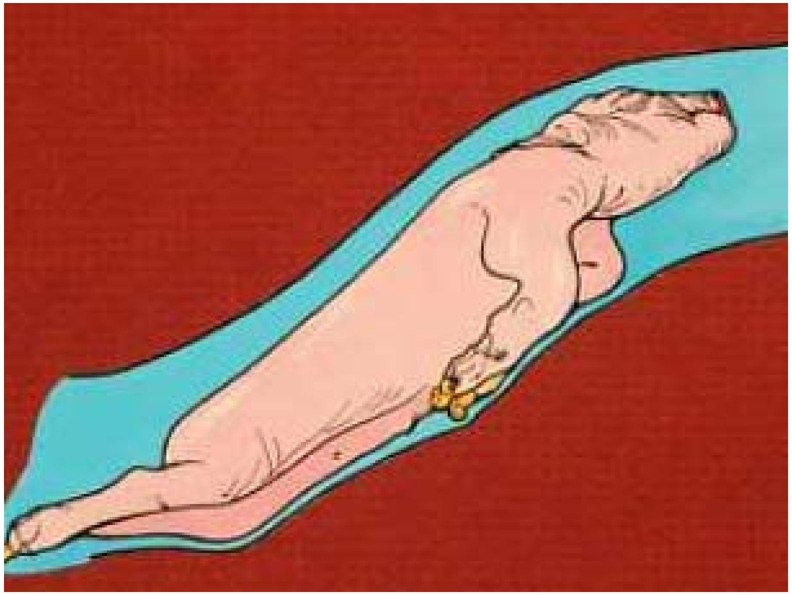

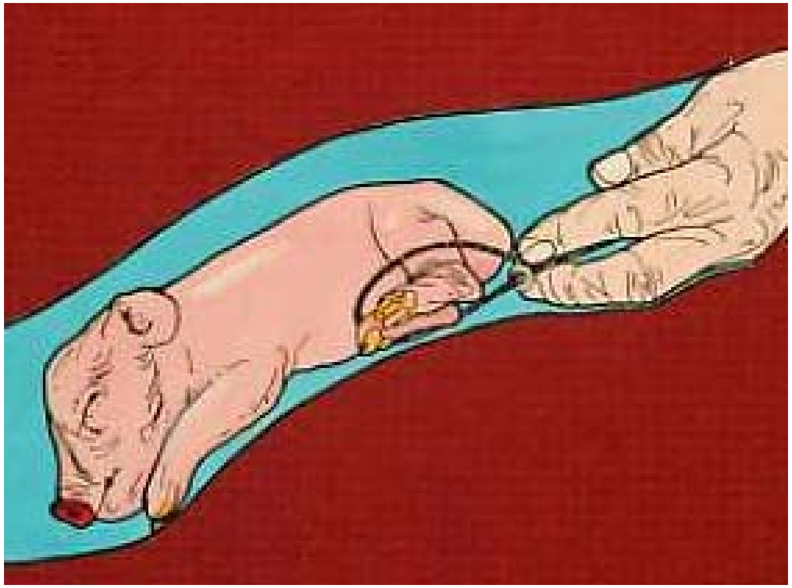

២.កូនជ្រូកច្រើនរស់ក្រោយពេលកើត

២.៤ ការជួយបង្កើតកូន

កូនជ្រូកធំពេក

- លូកដៃចាប់ទាញក្បាល

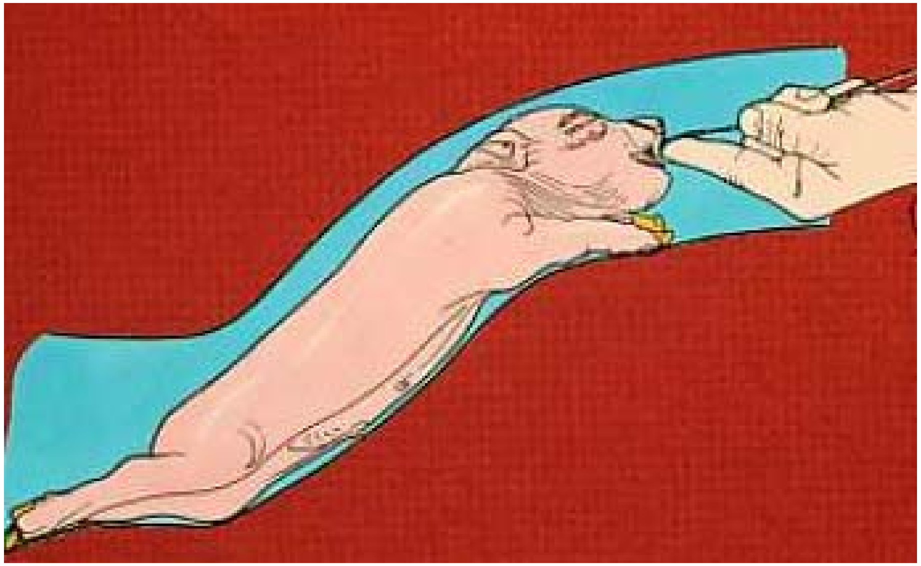

កូនជ្រូកធំពេក

- ប្រើខ្សែទាក់ក

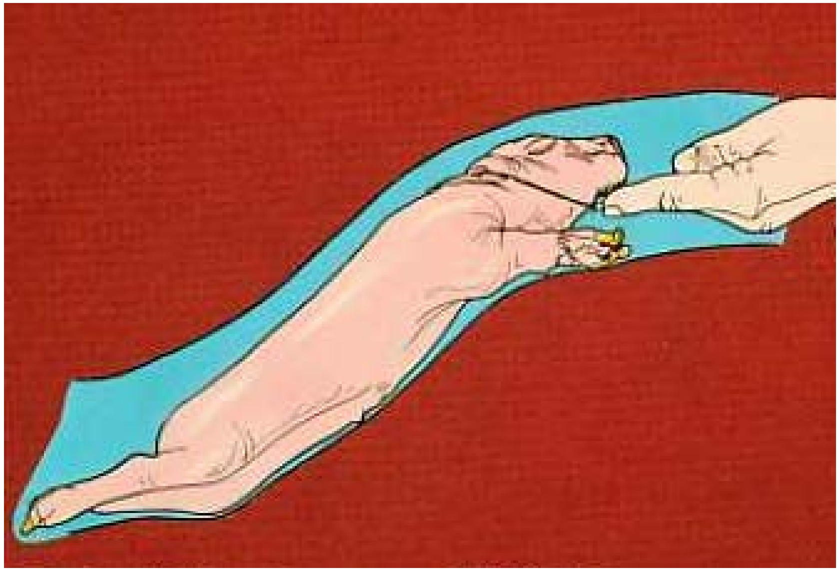

២.កូនជ្រូកច្រើនរស់ក្រោយពេលកើត

២.៤ ការជួយបង្កើតកូន

- សុកមិនធ្លាក់

ប្រសិនបើ ២-៣ម៉ោងក្រោយពេលការកើតកូនរួចរាល់ហើយ សុកនៅតែមិនធ្លាក់ ចាក់អុកស៊ីតុកស៊ីន ២សេសេ

<u>វិធីដឹងថា កូនជ្រូកកើតអស់៖</u>

- មេជ្រូកនៅស្ងៀម
- មេជ្រូកមិនប្រឹងកើត/កន្ត្រាក់
- កូនជ្រូកចាប់ផ្តើមរត់រកមេ
- មេជ្រូកឧស្សាហ៍ក្រោកឈរ និងផឹកទឹក

ជាការល្អ ត្រូវចាក់អុកស៊ីតុកស៊ីន ២សេសេ នៅពេលវាកើតកូនអស់ ដើម្បីជួយសម្អាតស្បូន

២.កូនជ្រូកច្រើនរស់ក្រោយពេលកើត

២.៤ ការជួយបង្កើតកូន

ស្រុតស្បូនៈ ជួនកាល បន្ទាប់ពីកើតកូនរួច មេជ្រូកកន្ត្រាក់រុញស្បូនចេញក្រៅៈ

- ចាក់អាណាហ្សាំង (Analgine) ឬកាម៉ាស៊ីន (Calmagine) ដើម្បីបន្ថយការកន្ត្រាក់
- សម្អាតវា ជាមួយទឹកក្ដៅអ៊ុនៗ
- រុញស្បូនចូលក្នុងវិញយឺតៗ និងដោយប្រុងប្រយត្ន័
- ដេរយោនីជាមួយខ្សែអំបោះមិនរលាយ
- ចាក់អង់ទីប៊ីយ៉ូទិច (ទ្រីមេតូព្រីម (Trimetoprim) ជាមួយស៊ុលហ្វា (Sulfa))
- កាត់អំបោះចេញ ៣ថ្ងៃបន្ទាប់

២.កូនជ្រូកច្រើនរស់ក្រោយពេលកើត

២.៥ ការជួយកូនជ្រូកដែលទើបកើត

- នៅពេលកូនជ្រូកកើត ត្រូវសម្អាតទឹករំអិលពីរន្ធច្រមុះ និងមាត់ ដើម្បីឱ្យវាដកដង្ហើមស្រួល។ ជូតសម្អាតកូនជ្រូកឱ្យស្ងួត។

២.កូនជ្រូកច្រើនរស់ក្រោយពេលកើត

២.៥ ការជួយកូនជ្រូកដែលទើបកើត

កូនជ្រូករុំក្នុងសុក

- ជួនកាល កូនជ្រូកចុងក្រោយត្រូវរុំជាប់ក្នុងសុក។ កូនជ្រូកនេះ នឹងថប់ដង្ហើម។
- ត្រូវជួយជាបន្ទាន់ យកសុកចេញពីជុំវិញកូនជ្រូក និងជួយឱ្យកូនជ្រូកដកដង្ហើម

២.កូនជ្រូកច្រើនរស់ក្រោយពេលកើត

២.៥ ការជួយកូនជ្រូកដែលទើបកើត

ការពិនិត្យទងផ្ចិត

- ជាញឹកញាប់ ទងផ្ចិតនៅតែជាប់ជាមួយនឹងមេជ្រូកជាច្រើននាទី។ ប្រសិនបើវាមិនដាច់ដោយខ្លួនឯងទេ យើងត្រូវទាញរហូតដល់វាដាច់ចេញពីមេ។
- កូនជ្រូកជួនកាលកើតមកមានហូរឈាម ឬកកឈាមនៅទងផ្ចិតដោយខ្លួនឯង។
- ជួនកាល យើងប្រឈមមុខនឹងការហូរឈាមមិនដាច់ពីផ្ចិតក្នុងកំឡុងពេល ៣ ទៅ៤ម៉ោងបន្ទាប់ពីកើត។
- ត្រូវជ្រលក់ទងផ្ចិត ជាមួយទឹកអ៊ីយ៉ូដីន
- ប្រសិនមានឈាមហូរ ត្រូវចងទងផ្ចិតបន្ទាប់ពីសម្លាប់មេរោគជាមួយទឹកអ៊ីយ៉ូដីនរួច

២.កូនជ្រូកច្រើនរស់ក្រោយពេលកើត

២.៥ ការជួយកូនជ្រូកដែលទើបកើត

- ការជ្រលក់ទងផ្ចិតក្នុងទឹកអ៊ីយ៉ូតឌីន

- ការចងទងផ្ចិត

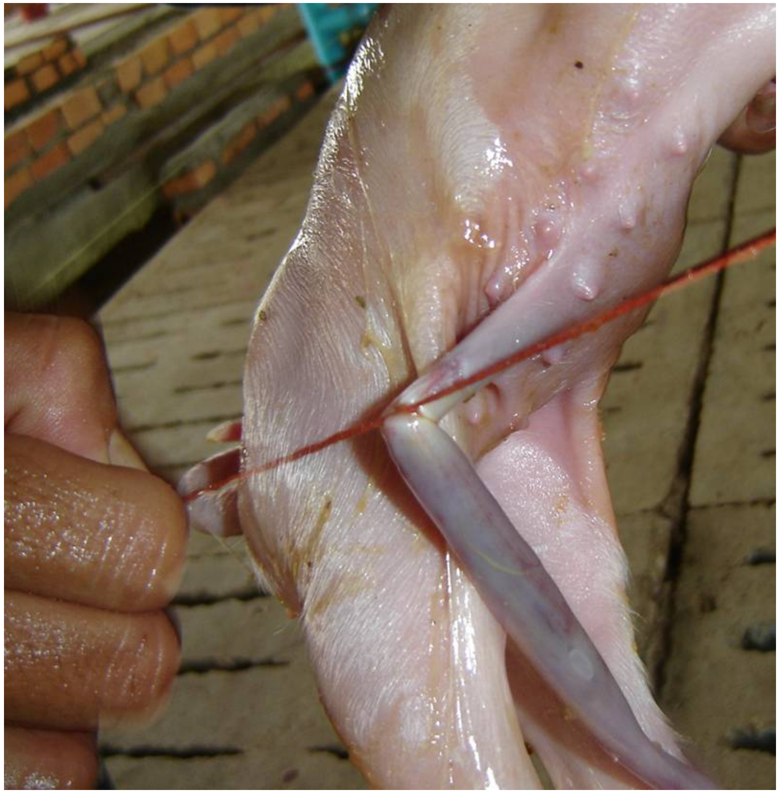

២.កូនជ្រូកច្រើនរស់ក្រោយពេលកើត

២.៥ ការជួយកូនជ្រូកដែលទើបកើត

ការពារការសង្កត់កូនទើបកើត

- ក្នុងកំឡុងពេលកើតកូនមេជ្រូក តែងតែក្រោកឈរ ដូចនេះត្រូវឱ្យកូនជ្រូកនៅឆ្ងាយពីមេជ្រូក ដើម្បីការពារការសង្កត់។ មេជ្រូកងាយនឹងសង្កត់កូន ទើបនឹងកើត។
- ការពារកូនជ្រូកទើបកើតកុំឱ្យងាប់ ចាំបាច់ណាស់ ត្រូវមើលការខុសត្រូវពេលកើត និង ជាពិសេស២-៣ ម៉ោងបន្ទាប់ពីកើត។

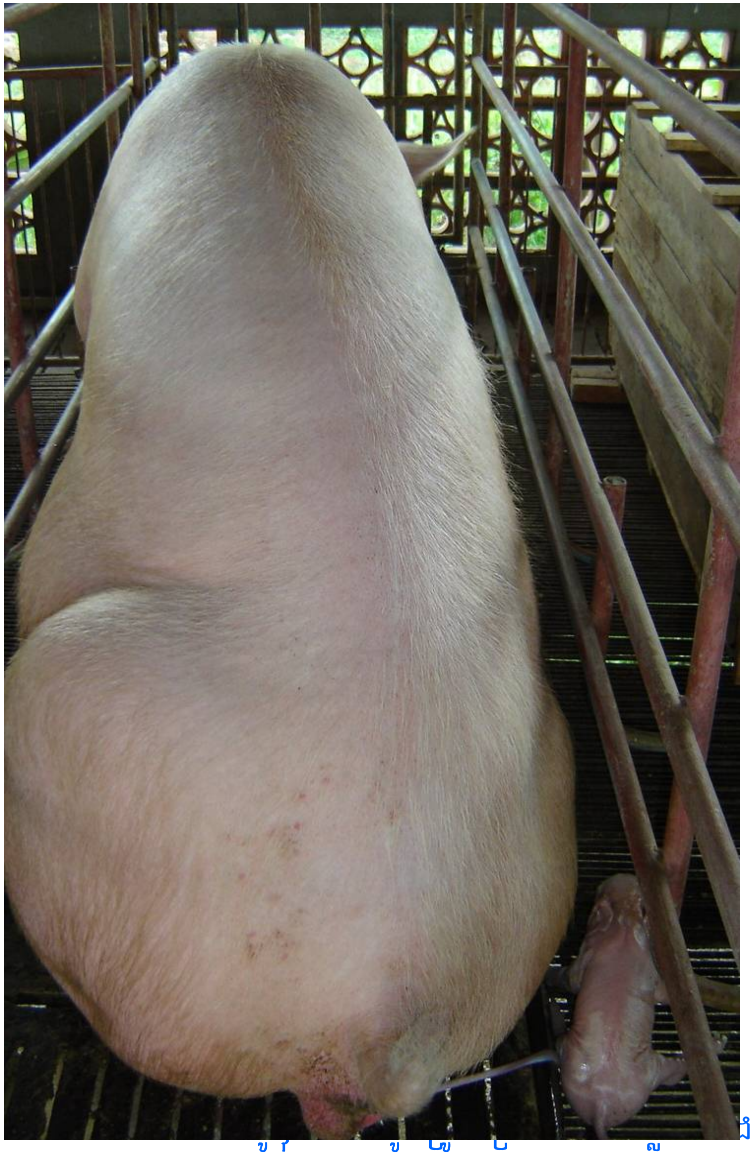

ង រឹងមាំ

៣.កូនជ្រូកកាន់តែច្រើនអាចរស់ក្រោយរយៈពេល ៣ថ្ងៃ

៣.១ សារៈសំខាន់នៃរយៈពេល ៣ថ្ងៃដំបូង

- ៣ ថ្ងៃដំបូងមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការគ្រប់គ្រងកូនជ្រូក ព្រោះជាង ៥០ភាគរយនៃកូនជ្រូកងាប់កើតមានឡើងក្នុងរយៈពេល ៣ថ្ងៃនេះ។ ការគ្រប់គ្រងកូនជ្រូកបានល្អក្នុងកំឡុងពេលនេះ នឹងបង្កើនផលិតកម្មកូនជ្រូក។

- ការថែរក្សាកូនជ្រូកបានត្រឹមត្រូវក្នុងរយៈពេល ៣ថ្ងៃដំបូង នឹងធ្វើឱ្យវាមានសុខភាពល្អ ក្នុងពេលបំបៅ និងការពារ បញ្ហាខ្លះ ក្រោយពេលផ្តាច់ដោះ

  ការបៅទឹកដោះដំបូង ធ្វើឱ្យកូនជ្រូកមានភាពស៊ាំ មានសមត្ថភាពទប់ទល់នឹងមេរោគ នៅពេលផ្តាច់ដោះ។

- ការថែទាំល្អ នឹងធ្វើឱ្យមេជ្រូកសំបូរទឹកដោះ

  ទប់ស្កាត់អត្រាងាប់ ក្នុងរយៈពេល ៣ថ្ងៃដំបូង និងធ្វើឱ្យចំនួនកូនជ្រូករស់ច្រើនក្នុងសំបុក។

  កូនជ្រូកយ៉ាងតិច ៦ក្បាលដែលជាចំនួន ចាំបាច់សម្រាប់ភ្នោចទឹកដោះ

៣.កូនជ្រូកកាន់តែច្រើនអាចរស់ក្រោយរយៈពេល ៣ថ្ងៃ

៣.២ ការថែទាំកូនជ្រូកជាពិសេស

ជំរុញការបៅដោះដំបូង

- ទឹកដោះដំបូង (កូឡូសស្រ្តូម) ជាទឹកដោះដែលផលិតដំបូងដោយមេជ្រូក ក្នុងកំឡុងពេល និង១ថ្ងៃក្រោយពេលកើត

  ទឹកដោះដំបូងនេះ សម្បូរដោយថាមពល និងអាចផ្តល់ចំពោះកូនជ្រូកដែលខ្វះក្រោយពេលកើត។ កង្វះថាមពល ធ្វើឱ្យកូនជ្រូកខ្សោយ សីតុណ្ហភាពក្នុងខ្លួនថយចុះ បន្ទាប់មករាគ ហើយស្លាប់។

  ទឹកដោះដំបូងនេះ សម្បូរអង់ទីគ័រ ដែលការពារកូនជ្រូកក្នុងរយៈពេល ១អាទិត្យដំបូង

- ជាការចាំបាច់ ត្រូវពិនិត្យថា មេជ្រូកផលិតទឹកដោះដំបូងគ្រប់គ្រាន់

- ជាការចាំបាច់ ត្រូវជួយកូនជ្រូកដែលខ្សោយ ឱ្យបៅទឹកដោះដំបូងក្រោយពេលវាកើតបាន ១ម៉ោង

៣.កូនជ្រូកកាន់តែច្រើនអាចរស់ក្រោយរយៈពេល ៣ថ្ងៃ

៣.២ ការថែទាំកូនជ្រូកជាពិសេស

- កូនជ្រូកព្យាយាមរកក្បាលដោះបៅភ្លាម បន្ទាប់ពីកើត

- ជួយកូនជ្រូកឱ្យបៅដោះ

៣.កូនជ្រូកកាន់តែច្រើនអាចរស់ក្រោយរយៈពេល ៣ថ្ងៃ

៣.២ ការថែទាំកូនជ្រូកជាពិសេស

- របៀបល្អ ក្នុងការថែទាំកូនជ្រូកៈ គ្រួសារនេះអង្គុយជិតមេជ្រូក និងជួយកូនជ្រូកឱ្យបៅទឹកដោះដំបូង និងការពារការសង្កត់កូន

៣.កូនជ្រូកកាន់តែច្រើនអាចរស់ក្រោយរយះពេល ៣ថ្ងៃ

៣.២ ការថែទាំកូនជ្រូកជាពិសេស

ធ្វើឱ្យមានកម្តៅដល់កូនជ្រូកៈ រៀបចំសំបុក

- សំបុក គឺសំខាន់ក្នុងកំឡុងពេលថ្ងៃដំបូងនៃជីវិតៈ

គោលបំណងគឺៈ

- ផ្តល់កន្លែងមានសុវត្ថិភាពសម្រាប់ដេកៈ ជាពិសេសប្រើឡាំង ដើម្បីកុំឱ្យមេកិន។
- ផ្តល់កន្លែងកក់ក្តៅ សម្រាប់ដេក

  - នៅពេលដែលកូនជ្រូករងា សកម្មភាពបញ្ចូនចំណីរបស់ ពោះវៀនមានសភាពយឺត ធ្វើឱ្យមេរោគអ៊ីកូលី រីកលូតលាស់ ហើយធ្វើឱ្យកូនជ្រូករាគ

  - ជៀសវាងកុំឱ្យកូនជ្រូកបាត់បង់ថាមពល និងខ្សោយៈ កូនជ្រូក នឹងប្រើប្រាស់ចំណីដើម្បីរក្សាកំដៅខ្លួន មិនមែនសម្រាប់ការលូតលាស់

សំបុកត្រូវស្ងួត ស្អាត និងកក់ក្តៅៈ កុំប្រើសម្ភារៈកខ្វក់ ក្រណាត់ចាស់ដាក់ជាកំរាលសំបុក ព្រោះ អ៊ីកូលី អាចលូតលាស់ និងរស់រានមានជីវិត។ ត្រូវសម្លាប់មេរោគក្នុងសំបុកជាប្រចាំ។

៣.កូនជ្រូកកាន់តែច្រើនអាចរស់ក្រោយរយៈពេល ៣ថ្ងៃ

៣.២ ការថែទាំកូនជ្រូកជាពិសេស

- ការរៀបចំសំបុកតាមទម្លាប់

៣.កូនជ្រូកកាន់តែច្រើនអាចរស់ក្រោយរយៈពេល ៣ថ្ងៃ

៣.៣ ការពារ និងព្យាបាលមូលហេតុបណ្តាលឱ្យងាប់

- **រាគ៖** ការរាគ ៣ថ្ងៃដំបូងរបស់កូនជ្រូក បណ្តាលឱ្យវាខ្វះជាតិទឹក និងងាប់ ដូច្នេះត្រូវព្យាបាលជាបន្ទាន់

៣.កូនជ្រូកកាន់តែច្រើនអាចរស់ក្រោយរយៈពេល ៣ថ្ងៃ

៣.៣ ការពារ និងព្យាបាលមូលហេតុបណ្ដាលឱ្យខាប់

ការពារ និងព្យាបាលរាគៈ

មូលហេតុមួយគឺៈ

- <u>ទឹកដោះមេជ្រូកមានមេរោគ អ៊ីកូលីៈ</u>

ក្តៀនមុនពេលកើត លាសដោះ(ដោះឡើងរឹងក្រហម ហើយឈឺ) កន្លែងរស់នៅកខ្វក់អាចឱ្យទឹកដោះងាយ ឆ្លងអ៊ីកូលី និងធ្វើឱ្យកូនជ្រូករាគខ្លាំង

សំខាន់ត្រូវការពារកុំឱ្យមេជ្រូកក្តៀនៈ ផ្តល់បន្លែបៃតងឱ្យស៊ីមុនពេលកើត

សំខាន់ត្រូវព្យាបាលជំងឺលាសដោះៈ មើលសីតុណ្ហភាពមេជ្រូកមុនពេលកើត (៣៨,៥ អង្សាសេ ទៅ ៣៩ អង្សាសេ ពេលព្រឹក) និងពិនិត្យមើលកន្សោមដោះរឹង។ ប្រសិនកម្តៅឡើងខ្ពស់ ហើយកន្សោមដោះរឹង ចាក់ទ្រីមេតូព្រីម (Trimetoprim) +ស៊ុលហ្វា (Sulfa) ។ ប្រការទាំងនេះប្រុងប្រយត្ន័ក្រោយពេលវាកើតកូនរួច។

៣.កូនជ្រូកកាន់តែច្រើនអាចរស់ក្រោយរយៈពេល ៣ថ្ងៃ

៣.៣ ការពារ និងព្យាបាលមូលហេតុបណ្តាលឱ្យខាប់

កន្ទៀរាមដោះល្អ ជាមួយកូនជ្រូកមានសុខភាពល្អ

កន្ទៀរាមដោះមិនល្អ

៣.កូនជ្រូកកាន់តែច្រើនអាចរស់ក្រោយរយៈពេល ៣ថ្ងៃ

៣.៣ ការពារ និងព្យាបាលមូលហេតុបណ្តាលឱ្យខាប់

ការពារ និងព្យាបាលរាគៈ

មូលហេតុមួយទៀតគឺៈ

- <u>សីតុណ្ហភាពត្រជាក់ និងក្តៅហួតហែងៈ</u>

ពេលត្រជាក់ ពោះកូនជ្រូកត្រជាក់ ហើយការបញ្ជូនចំណីរបស់ពោះវៀនមានសភាពយឺត។ មេរោគ អ៊ីកូលីមានឱកាសរីកលូតលាស់ និងធ្វើឱ្យកូនជ្រូករាគ។

ចាំបាច់ត្រូវដឹងថាពេលណាកូនជ្រូកត្រជាក់ (កូនជ្រូកផ្តុំគ្នានៅជ្រុងម្ខាងនៃទ្រុង)

ចាំបាច់ត្រូវទ្រុងត្រូវស្ងួត

ចាំបាច់ត្រូវរៀបចំសំបុកដែលមានសីតុណ្ហភាពសមស្រប (៣០ អង្សាសេ) ជាពិសេសនៅពេលយប់

ចាំបាច់ត្រូវការពារទ្រុងកើត (បាំងជញ្ជាំង) កុំឱ្យជះកម្តៅចូលខ្លាំង

៣.កូនជ្រូកកាន់តែច្រើនអាចរស់ក្រោយរយៈពេល ៣ថ្ងៃ

៣.៣ ការពារ និងព្យាបាលមូលហេតុបណ្តាលឱ្យទាប់

- កូនជ្រូកត្រជាក់

- កូនជ្រូកមានភាពកក់ក្តៅ

៣.កូនជ្រូកកាន់តែច្រើនអាចរស់ក្រោយរយៈពេល ៣ថ្ងៃ

៣.៣ ការពារ និងព្យាបាលមូលហេតុបណ្តាលឱ្យងាប់

ការពារ និងព្យាបាលរាគៈ

មូលហេតុមួយទៀតគឺៈ

- <u>ការចម្លងដោយកូនជ្រូកឈឺ</u> ដែលរស់នៅទ្រុងជិតខាង ឬដោយមនុស្សដែលមានស្បែកជើងប្រឡាក់លាមករាគ

កូនជ្រូកអាយុ ២អាទិត្យ អាចរាគ ប៉ុន្តែមិនងាប់ទេ។ ប្រសិនបើ ពួកវាទាំងនេះបានប៉ះពាល់ ឬរស់នៅលាយឡំជាមួយកូនជ្រូកថ្មីទើបកើតថ្មី ពួកវានឹងចម្លងទៅកូនជ្រូកទើបកើត ព្រោះកូនជ្រូកទើបកើតមានសភាពខ្សោយជាង។

មនុស្សយើងអាចពាំនាំមេរោគ អ៊ីកូលីតាមស្បែកជើង នៅពេលចូលក្នុងទ្រុងដែលមានជម្ងឺរាគ ហើយបន្ទាប់មកគាត់ចូលទ្រុងផ្សេងទៀតដែលមានកូនជ្រូកទើបកើតថ្មី។

សំខាន់ត្រូវជៀសវាង ដាក់កូនជ្រូកចិញ្ចឹមលាយឡំគ្នា (កូនជ្រូកសំបុក ឬទ្រុងផ្សេងគ្នា)។

កសិករ ឬភ្នាក់ងារសុខភាពសត្វភូមិ ចាំបាច់ត្រូវដោះស្បែកជើងមុនពេលចូលក្នុងទ្រុងកូនជ្រូកទើបកើតថ្មី។

៣.កូនជ្រូកកាន់តែច្រើនអាចរស់ក្រោយរយៈពេល ៣ថ្ងៃ

៣.៣ ការពារ និងព្យាបាលមូលហេតុបណ្តាលឱ្យខាប់

- ការពារ និងព្យាបាលរាគៈ
- ត្រូវព្យាបាលជំងឺរាគ ជាបន្ទាន់ៈ បើមិនដូច្នោះទេ ២-៣ម៉ោងក្រោយមក កូនជ្រូករាគនឹងខ្សោះជាតិទឹក ហើយពិបាកជួយសង្គ្រោះ ។
- នៅពេលឃើញ កូនជ្រូក ១ ឬ ២មានជំងឺរាគនៅក្នុងទ្រុង ត្រូវព្យាបាលកូនជ្រូកទាំងអស់ក្នុងសំបុក
- នៅពេលកូនជ្រូកទើបកើត មានជម្ងឺរាគ វាសំខាន់ណាស់ ត្រូវពិនិត្យមេជ្រូក (សីតុណ្ហភាព ស្ថានភាពកន្ទ្រាមដោះ ការផលិតទឹកដោះ......) ជាញឹកញាប់ទឹកដោះ គឺជាមូលហេតុនៃការចម្លងមេរោគ

<u>ការព្យាបាលៈ</u>

- កូនជ្រូកៈ ចាក់អង់ទីប៊ីយ៉ូទិច ប្រឆាំងនឹងមេរោគ អ៊ីកូលី (កូលីស្ទីន (Colistin) គឺជាអង់ទីប៊ីយ៉ូតិចដ៏សំខាន់)

កូលីស្ទីន (Colistin) ជាញឹកញាប់រួមផ្សំជាមួយ ប៉េនីស៊ីលីន (Ampicillin): (ប៊ីយ៉ូកូលីស្ទីន (Biocolistine), អំពីដិចសាឡោន (Ampidexalone) ...) ត្រូវចាក់ពេលព្រឹក និង ល្ងាច រហូតដល់ជាសះស្បើយ ។ ប្រសិនបើអាច ត្រូវបញ្ច្រុក កូលីស្ទីន (Colistin) តាមមាត់ ។

ពិនិត្យកូនជ្រូកថាមិនត្រជាក់

- មេជ្រូកៈ ចាក់ទ្រីមេតូព្រីម (Trimetoprim) +ស៊ុលហ្វា (Sulfa) មួយថ្ងៃម្តង រយៈពេល ៣ថ្ងៃ

៣.កូនជ្រូកកាន់តែច្រើនអាចរស់ក្រោយរយៈពេល ៣ថ្ងៃ

៣.៤ ការគ្រប់គ្រងមេជ្រូកបានល្អ

- ធានាការផ្តល់ទឹកដោះ: ការពារ និងព្យាបាលជំងឺរលាកស្បូន រលាកកន្សោមដោះ និងគ្មានទឹកដោះ

ជំងឺរលាកស្បូន រលាកកន្សោមដោះ និងគ្មានទឹកដោះ គឺជាបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរ: បន្ទាប់ពីកើតកូន មេជ្រូកគ្មានទឹកដោះដំបូង គ្មានទឹកដោះ។

កន្សោមដោះឡើងរឹង មេជ្រូកក្តៅខ្លួន នៅពេលច្របាច់កន្សោមដោះ វាគ្មានទឹកដោះ (សូម្បីតែទឹកដោះ ២-៣ ដំណក់ក៏គ្មាន)។

កូនជ្រូកមិនអាចបៅ ធ្វើឱ្យពួកវាបាត់បង់ថាមពលយ៉ាងឆាប់រហ័ស កូនជ្រូកចាប់ផ្តើមរងា ហើយងាប់ក្នុងរយៈពេល ១ ឬ ២ថ្ងៃ។

ការព្យាបាលត្រូវធ្វើឡើងជាបន្ទាន់។ មិនត្រូវបង្អែរបង្អន់ឡើយ!

១. ចាក់ 0.៥ សេសេ អុកស៊ីតុកស៊ីន (Ocytocine) តាមសរសៃឈាម (សរសៃវ៉ែនត្រចៀក) ហើយទឹកដោះចេញ ២-៣ វិនាទីក្រោយ

អ្នកត្រូវដាក់កូនជ្រូក ឱ្យបៅជាបន្ទាន់។ ចាក់ ៣ដងក្នុង ១ថ្ងៃ។

២. ចាក់អង់ទិប៊ីយ៉ូតិច: ទ្រីមេតូព្រីម (Trimetoprim) +ស៊ុលហ្វា (Sulfa) រយៈពេល៥ថ្ងៃ

៣. ចាក់ដិចសាមេតាសូន (Dexamethasone) បើកន្សោមដោះរឹង

៤. ចាក់ថ្នាំបញ្ចុះកម្តៅ បើសីតុណ្ហភាពក្នុងខ្លួនកើនលើសពី ៤0អង្សារសេ

៣.កូនជ្រូកកាន់តែច្រើនអាចរស់ក្រោយរយៈពេល ៣ថ្ងៃ

៣.៤ ការគ្រប់គ្រងមេជ្រូកបានល្អ

- ជំងឺរលាកស្បូន រលាកកន្សោមដោះ និងគ្មានទឹកដោះ៖

គ្មានទឹកដោះពេលពិនិត្យមើលកន្សោមដោះ

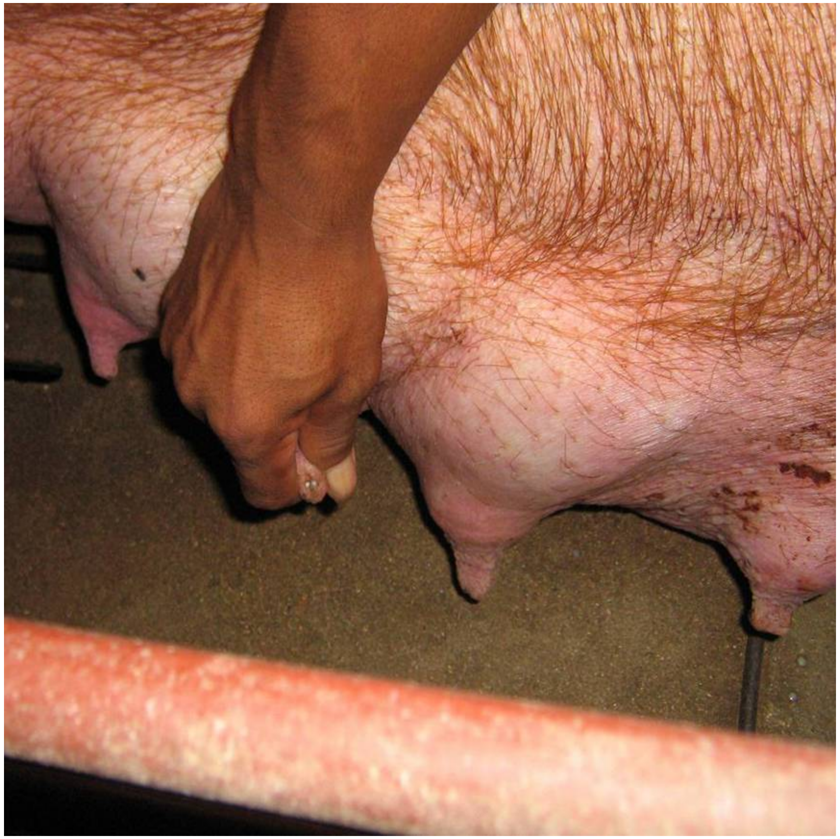

ការចាក់អុកស៊ីតុកស៊ីនតាមសរសៃឈាម

៣.កូនជ្រូកកាន់តែច្រើនអាចរស់ក្រោយរយៈពេល ៣ថ្ងៃ

៣.៤ ការគ្រប់គ្រងមេជ្រូកបានល្អ

- ការពារការសង្កត់កូនដោយមេជ្រូក

ការសង្កត់កូន គឺជាមូលហេតុសំខាន់បង្កឱ្យងាប់នៅថ្ងៃកើតដំបូង ហើយអាចការពារបានៈ

- កើតកូនក្នុងទ្រុងសមរម្យ
- កូនជ្រូកខ្លាំង ប្រសិនបើពួកវាមិនបាត់បង់ថាមពលទេៈ ការពារភាពត្រជាក់ (ត្រូវមានសំបុកត្រឹមត្រូវ) និងឱ្យកូនជ្រូកបៅទឹកដោះដំបូង
- ការពារការទន់ជើងរបស់មេជ្រូកដោយផ្តល់វីតាមីនអ៊ី និងសេលេនីញ៉ូម (Vit E+ Selenium) កំឡុងពេល ៣អាទិត្យមុនពេលកើត
- ព្យាបាលនៅពេលមេជ្រូកមានបញ្ហាជើង ដើម្បីជៀសវាងការដើរមិនរួច

៣.កូនជ្រូកកាន់តែច្រើនអាចរស់ក្រោយរយៈពេល ៣ថ្ងៃ

៣.៤ ការគ្រប់គ្រងមេជ្រូកបានល្អ

- ការប្រឈមនឹងការសង្កត់កូន

- ការសង្កត់កូន

៣.កូនជ្រូកកាន់តែច្រើនអាចរស់ក្រោយរយៈពេល ៣ថ្ងៃ

៣.៤ ការគ្រប់គ្រងមេជ្រូកបានល្អ

ទ្រុងត្រឹមត្រូវ (បែបប្រពៃណី)

ទ្រុងត្រឹមត្រូវ (ទំនើប)

៤.ការកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់កំឡុងពេលបៅដោះ

៤.១ ការគ្រប់គ្រងសុខភាពកូនជ្រូក

- ការកាត់ធ្មេញ

  - ការពារកុំឱ្យមានរបួសពេលកូនជ្រូកខាំគ្នា

  - ការពារការខាំដោះនៅពេលកូនជ្រូកបៅ

សំខាន់ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ពេលកាត់ មិនត្រូវឱ្យប៉ះពាល់អញ្ចាញ

ត្រូវប្រើប្រដាប់កាត់ធ្មេញឱ្យសមស្រប

ត្រូវធ្វើការរម្ងាប់មេរោគលើឧបករណ៍កាត់ធ្មេញ

វាមានសុវត្ថិភាព និងមានប្រសិទ្ធភាព ក្នុងការកាត់ធ្មេញពាក់កណ្ដាល

ការងារនេះ ត្រូវធ្វើមុនពេលកូនជ្រូកអាយុបាន ៣ថ្ងៃ

៤.ការកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់កំឡុងពេលបៅដោះ

៤.១ ការគ្រប់គ្រងសុខភាពកូនជ្រូក

ការរម្ងាប់មេរោគដោយទឹកអ៊ីយ៉ូត

បច្ចេកទេសក្នុងការកាត់ធ្មេញ

៤.ការកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់កំឡុងពេលបៅដោះ

៤.១ ការគ្រប់គ្រងសុខភាពកូនជ្រូក

ការកាត់កន្ទុយ

- ជួយកាត់បន្ថយការខាំកន្ទុយ និងការឆ្លងមេរោគនៅពេលកូនជ្រូកអាយុច្រើន
- ត្រូវប្រញាប់កាត់កន្ទុយចោល ពាក់កណ្តាល ទៅ ៣/៤ ហើយលាបទឹកអ៊ីយ៉ូដីននៅចុងកន្ទុយនោះ
- រម្ងាប់មេរោគលើកាំបិតវះជាមួយទឹកអ៊ីយ៉ូដីន
- លាបទឹកអ៊ីយ៉ូដីនត្រង់កន្ទុយដែលត្រូវកាត់
- ការកាត់កន្ទុយនេះត្រូវធ្វើ មុនពេលកូនជ្រូកអាយុបាន ៣ថ្ងៃ

៤.ការកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់កំឡុងពេលបៅដោះ

៤.១ ការគ្រប់គ្រងសុខភាពកូនជ្រូក

ការចាក់អាម៉ុកស៊ីលីន (Amoxicilline)

- ផ្ចិត, កន្ទុយកាត់, ធ្មេញកាត់ និងស្លាកស្នាមជង្គង់ គឺជាផ្លូវចម្លងមេរោគ ជាពិសេសពពួកស្រ្តិបតូកូកុស
- ក្រោយពីកើតបាន ២៤ ម៉ោង ត្រូវចាក់អាម៉ុកស៊ីលីនមានសកម្មភាពយូរ (Amoxicilline LA.) ០.៥ សេសេ ជួយកូនជ្រូកប្រឆាំងការឆ្លងមេរោគសម្រាប់ជីវិតថ្មីរបស់ពួកគេ
- ការឆ្លងមេរោគតាមផ្ចិត នឹងធ្វើឱ្យមានបញ្ហាអ៊ែកនីចំពោះកូនជ្រូកក្រោយផ្តាច់ដោះ

ស្លាកស្នាមជង្គង់ (កំរាលមិនសមស្រប)

៤.ការកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់កំឡុងពេលបៅដោះ

៤.១ ការគ្រប់គ្រងសុខភាពកូនជ្រូក

- ការឆ្លងមេរោគតាមផ្ចិត: នឹងធ្វើឱ្យមានបញ្ហាអែកនីចំពោះកូន ជ្រូកក្រោយផ្តាច់ដោះ

៤.ការកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់កំឡុងពេលបៅដោះ

៤.១ ការគ្រប់គ្រងសុខភាពកូនជ្រូក

ការចាក់ជាតិដែក

- ជាតិដែកបំរុង ចំពោះកូនជ្រូកកើតមកភ្លាមមានកំរិត
- ទឹកដោះមិនអាចផ្តល់ ជាតិដែកដល់កូនជ្រូកឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ទេ
- ការខ្វះជាតិដែក ធ្វើឱ្យកូនជ្រូកខ្វះឈាម ដែលបណ្តាលឱ្យកូនជ្រូកមិនសូវស៊ីចំណី និងមិនសូវលូតលាស់
- ជាតិដែកបន្ថែម ត្រូវចាក់នៅសាច់ដុំត្រង់កនៅថ្ងៃទី២ បន្ទាប់វាកើត និងចាក់ម្តងទៀត ៧ទៅ ១០ថ្ងៃបន្ទាប់
- កំរិតប្រើប្រាស់គឺ ១០០មីលីក្រាមសម្រាប់កូនជ្រូកមួយក្បាល។ អាស្រ័យ ទៅតាមកំរិតនៃការប្រើថ្នាំ ជាទូទៅគេប្រើ ១សេសេ

៤.ការកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់កំឡុងពេលផ្តាច់ដោះ

៤.១ ការគ្រប់គ្រងសុខភាពកូនជ្រូក

កុកស៊ីដ្យូស៊ីស

- កុកស៊ីដ្យូស៊ីស បង្កឱ្យកូនជ្រូករាគនៅអាយុ ៧ ទៅ ១៥ថ្ងៃ
- ការរាគនេះ មានលក្ខណៈធម្មតា ប៉ុន្តែវាពិបាកព្យាបាលណាស់
- វាមិនបង្កឱ្យស្លាប់ ប៉ុន្តែវាធ្វើកូនជ្រូកចុះទម្ងន់ពេលផ្តាច់ដោះ និងមានទ្រង់ទ្រាយមិនល្អ។
- ការការពារមានប្រសិទ្ធភាពគឺផ្តល់ តុលត្រាស៊ូរីល Toltrazuril (អង់ទិកុក (Anticoc) ឬបេកុក (Baycox)) ១សេសេ
- ការព្យាបាល គឺជាការការពារតែមួយគត់ និងត្រូវធ្វើ ៣ថ្ងៃបន្ទាប់ពីកើត

៤.ការកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់កំឡុងពេលបៅដោះ

៤.១ ការគ្រប់គ្រងសុខភាពកូនជ្រូក

ការអនុវត្តន៏ដ៏ល្អសម្រាប់ការក្រៀវ

- ការក្រៀវដែលល្អ ត្រូវធ្វើនៅពេលកូនជ្រូកបានអាយុប្រហែល ៧-១០ថ្ងៃ។
- មុនពេលក្រៀវ ត្រូវច្បាស់ថា កូនជ្រូកគ្មានអ៊ែកនី (ការហើមខុសប្រក្រតីនៃពងស្វាស)។ ប្រសិនបើអ្នកសង្ស័យថាជ្រូកមានអ៊ែកនី កុំក្រៀវវា។
- ប្រើកាំបិតក្រៀវស្រួច(មុត) ធ្វើការវះបញ្ឈរលើស្បែកពងស្វាសត្រង់ចំណុចកណ្តាល (វះម្ខាងម្តង)។ ច្របាច់ពងស្វាសឱ្យចេញក្រៅ រួចកាត់បំពង់តភ្ជាប់មកពងស្វាស។ កាត់បំពង់តភ្ជាប់មកពងស្វាសឱ្យខ្លី។
- បាញ់លាងទឹកអ៊ីយ៉ូតក្នុងរន្ធនោះ
- ការក្រៀវភ្លាម អាចធ្វើឱ្យកូនជ្រូកហើម ២-៣ថ្ងៃ ហើយស្រកមកវិញ

៤.ការកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់កំឡុងពេលផ្តាច់ដោះ

៤.១ ការគ្រប់គ្រងសុខភាពកូនជ្រូក

- ពងស្វាសធម្មតា

- ពងស្វាសដែលកើតអ៊ែរកនី

៤.ការកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់កំឡុងពេលផ្តាច់ដោះ

៤.១ ការគ្រប់គ្រងសុខភាពកូនជ្រូក

- លាងសម្អាតមេរោគកាំបិតវះជាមួយទឹកអ៊ីយ៉ូតដីន
- ការក្រៀវ

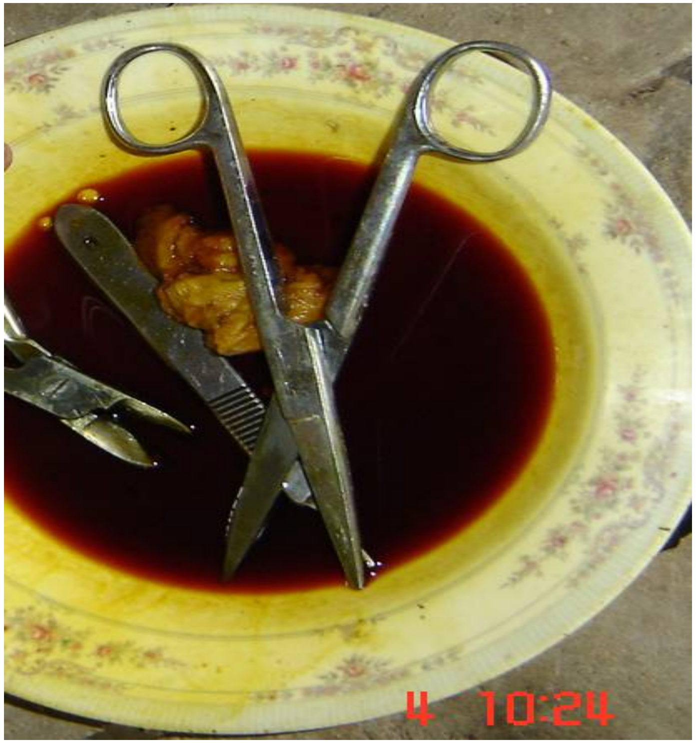

៤.ការកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់កំឡុងពេលបៅដោះ

៤.១ ការគ្រប់គ្រងសុខភាពកូនជ្រូក

- សំលាកធម្មតា

- សំលាកឆ្លងមេរោគ

៤.ការកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់កំឡុងពេលផ្ដោះ

៤.២ ការព្យាបាលជម្ងឺធូន់ធូរ

- ជម្ងឺធូន់ធូរ គឺជាជម្ងឺធ្វើឱ្យកូនជ្រូកងាប់ ក្នុងរយ:ពេល ២-៣ម៉ោង
- នៅពេលវាងាប់លឿន យើងមិនអាចឃើញរោគសញ្ញា និងមិនអាចឃើញស្លាកស្នាមនៅពេលយើងធ្វើការវះកាត់
- វាពិបាកក្នុងការព្យាបាលណាស់ដោយសារ នៅពេលកូនជ្រូកចាប់ផ្តើមឈឺ ពួកវាងាប់ភ្លាម ហើយអង់ទីប៊ីយ៉ូទិចគ្មានប្រសិទ្ធភាពទេ។
- វាចាំបាច់ណាស់ ក្នុងការពិនិត្យកូនជ្រូកដទៃទៀតក្នុងសំបុក ដើម្បីកំណត់រោគសញ្ញា (រាគ, ឈឺសន្លាក់ដៃ ជើង, ពិបាកដកដង្ហើម....) ហើយជ្រើសរើសការព្យាបាល
- ចាក់ថ្នាំឱ្យគ្រប់កូនជ្រូក ព្រោះជម្ងឺទាំងនេះ អាចសាយភាយលឿនពីកូនជ្រូកមួយ ទៅកូនជ្រូកមួយទៀត

ការការពារដ៏ល្អបំផុត គឺត្រូតពិនិត្យថាកូនជ្រូកបានបៅទឹកដោះដំបូងច្រើន។ ទឹកដោះដំបូងអាចការពារកូនជ្រូកប្រឆាំងនឹងជម្ងឺ។

៤.ការកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់កំឡុងពេលបៅដោះ

៤.២ ការព្យាបាលជម្ងឺឆ្វន់ឆ្វរ

ជម្ងឺបង្កឡើងដោយពួកស្រ្តិបតូកុកកុស

- កូនជ្រូកខ្លះ ងាប់ភ្លាមដោយមិនបង្ហាញរោគសញ្ញា
- កូនជ្រូកខ្លះទៀត ពិការជើង (មួយ ឬជើងច្រើន) ដោយមានហើមសន្លាក់

ការការពារ(បង្ការ) :

- ពិនិត្យលើការហើមសន្លាក់របស់កូនជ្រូក ហើយដុសលាងក្បាលជង្គង់ ជើង ឬកន្ទុយ ។
- ពិនិត្យមាត់កូនជ្រូក ដើម្បីឱ្យឃើញថាពួកវាគ្មានដំបៅ ក្រោយពីការកាត់ធ្មេញ
- ចាក់ 0.៥ សេសេអាម៉ុកស៊ីលីនមានសកម្មភាពយូរ ២៤ម៉ោងបន្ទាប់ពីកើត

ការព្យាបាលៈ

- ប្រើអាម៉ុកស៊ីលីនរយៈពេល ៥ថ្ងៃ លាយជាមួយឡាំងកូមីស៊ីន ប្រសិនជាមានការហើមសន្លាក់ខ្លាំង
- ត័រទីសូន ឬថ្នាំប្រឆាំងការរលាកផ្សេងទៀត (ដូចជាតុលហ្វេឌីន (Tolfedine)) អាចមានប្រសិទ្ធភាព។ ប្រុងប្រយត្ន័ លើកិរិតប្រើប្រាស់ ។ ថ្នាំទាំងនេះ ចាក់តែម្តង ។

៤.ការកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់កំឡុងពេលបៅដោះ

៤.២ ការព្យាបាលជម្ងឺធ្ងន់ធ្ងរ

ការរាគ

មេរោគសំខាន់ដែលធ្វើឱ្យរាគ គឺពួក អ៊ីកូលី និងក្លូសទ្រីឌ្យ៉ា (ប្រសិនបើរាគឈាម)

ការរាគកើតមានលើកូនជ្រូក កំពុងបៅដោះគ្រប់អាយុ តែវាមានចន្លោះពេលពីរសំខាន់ គឺមុនពេលកូនជ្រូក អាយុ៥ថ្ងៃ (គុណភាពទឹកដោះអន់ កូនជ្រូករងា) និងនៅចន្លោះអាយុពី ៧ ទៅ១៤ថ្ងៃ (កូនជ្រូកមិនបានការពារដោយទឹកដោះដំបូងទៀតទេ) ។

រោគសញ្ញាតែមួយគត់ដែលមើលឃើញ គឺកូនជ្រូកងាប់ ស្បែកនៅជុំវិញរន្ធគូថ និងកន្ទុយសើម ។ មើលជុំវិញទ្រុង ដើម្បីមើលសភាពនៃការរាគ

ការព្យាបាល:

ចាក់អង់ទីប៊ីយ៉ូទិច: កូលីស្ទីន (Colistin) + អំពីស៊ីលីន (Ampicillin) ចាក់ ២ដងក្នុង ១ថ្ងៃរហូតដល់ជា

ចាក់ជាបន្ទាន់ ក្រោយឃើញរាគ ចាក់គ្រប់កូនជ្រូកក្នុងទ្រុង លាងសម្អាតទ្រុង និងទុកកូនជ្រូកនៅកន្លែងកក់ក្ដៅ

ព្យាបាលមេជ្រូក ប្រសិនបើចាំបាច់: ទ្រីមេតូព្រីម (Trimetoprim) + ស៊ុលហ្វា (Sulfa) រយៈពេល ៣ថ្ងៃ

៤.ការកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់កំឡុងពេលផ្តាច់ដោះ

៤.២ ការព្យាបាលជម្ងឺធ្ងន់ធ្ងរ

ជម្ងឺផ្លូវដង្ហើម/ ក្អក

អាទីបាក់ស៊ីឡូស (Actinobacillus) , ជម្ងឺគ្លាសេ (Glasser)

- ការងាប់ភ្លាម បើទោះជាជ្រូកមើលទៅមានសុខភាពល្អក៏ដោយ រួមមានការងាប់ ១ឬ ២ សំបុក និង ១ ឬ២ក្បាលក្នុង១ សំបុក ។ ក្នុងករណីមិនធ្ងន់ធ្ងរ ជ្រូកគ្រុនក្តៅខ្លាំង ក្អក និងរលាកសួត (ពិបាកដកដង្ហើម)

ការព្យាបាលៈ

ត្រូវចាប់ផ្តើមព្យាបាលជាបន្ទាន់

ចាក់ថ្នាំឱ្យកូនជ្រូកទាំងអស់ ព្រោះជម្ងឺផ្លូវដង្ហើម អាចសាយភាយយ៉ាងងាយស្រួលពីកូនជ្រូកមួយទៅកូនជ្រូកមួយទៀត

ចាក់អង់ទិប៊ីយ៉ូតិចៈ អង់រូហ្លុកសាស៊ីន (Enrofloxacine), ហ្លរហ្វេនីកុល (Florfenicol), ស្យាមផេនីកុល (Thiamfenicol) + តេត្រាស៊ីគ្លីន (Tetracycline)

សម្រាប់ជម្ងឺផ្លូវដង្ហើម ចាក់កម្រិតទ្វេរដងនៅថ្ងៃទី១

៤.ការកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់កំឡុងពេលចៅដោះ

៤.៣ ការប្រឈមមុខនឹងការស្លាប់មេជ្រូកពេលបំបៅដោះ

តើត្រូវជួយកូនជ្រូកដូចម្តេច នៅពេលមេជ្រូកស្លាប់?

- ប្រសិនបើកូនជ្រូក បានបៅទឹកដោះដំបូងហើយ ឱកាសរស់មានខ្ពស់ ព្រោះទឹកដោះដំបូងជួយការពារកូនជ្រូកប្រឆាំងនឹងមេរោគ ។
- រក្សាកូនជ្រូកឱ្យកក់ក្តៅៈ មេជ្រូកគឺជាប្រភពនៃភាពកក់ក្តៅចំពោះកូន ព្យាយាមរក្សាកម្តៅពី ២៧ ទៅ៣០ អង្សារ ។
- ផ្តល់ចំណីឱ្យកូនជ្រូកៈ អ្នកអាចប្រើទឹកដោះគោជំនួស ប៉ុន្តែប្រសិនបើគ្មានទឹកដោះគោទេ អាចរៀបចំៈ ២០០មីលីលីត្រ ទឹកដោះគោខាប់ ៤០០មីលីលីត្រ ទឹក ស៊ុតលឿង១ និងប្រេងឆាកន្លះស្លាបព្រាបាយ

  កម្តៅទឹកដោះគោឱ្យមានសីតុណ្ហភាព ស្មើនឹងសីតុណ្ហភាពដងខ្លួន (ថ្ងៃដំបូង) និងផ្តល់ឱ្យកូនជ្រូករៀងរាល់ ៣-៤ ម៉ោងជាមួយសឺរ៉ាំង

  ២-៣ ថ្ងៃបន្ទាប់ កូនជ្រូកអាចផឹកនឹងកូនចាន នៅពេលកូនជ្រូកបានអាយុ ១០-១២ថ្ងៃ ត្រូវចាប់ផ្តើមឱ្យចំណីរឹងវា

  ទឹកដោះគោ មិនល្អសម្រាប់កូនជ្រូកកើតភ្លាមទេ ព្រោះវាពិបាករំលាយ

៤.ការកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់កំឡុងពេលផៅដោះ

៤.៣ ការប្រឈមមុខនឹងការស្លាប់មេជ្រូកពេលបំបៅដោះ

- ផ្តល់ចំណីតាមសឺរ៉ាំង

- បង្ហាត់ឱ្យផឹកក្នុងចាន

៤. ការបាត់បង់កូនជ្រូកកាន់តែតិចនៅកំឡុងពេលឆ្លងទន្លេ

៤.៣ ការប្រឈមមុខនឹងការស្លាប់មេជ្រូកពេលបំពោះ

ការហូរឈាម

- មេជ្រូកអាចស្លាប់បាននៅពេលកើតកូនខណៈពេលដែលមានការហូរឈាមចេញពីសសៃឈាមនៅក្នុងស្បូន។ ការលេចឡើងនៅរោគសញ្ញាខ្វះឈាម (ស្បែក អញ្ចាញ និង ត្របកភ្នែកឡើងស្លេក) វាសបញ្ជាក់ថាវាមានការហូរឈាមនៅខាងក្នុង។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយការហូរឈាមនេះអាចនឹងមិនបង្ហាញអោយឃើញមុនពេលដែលមេជ្រូកងាប់ទេ។
- ការបង្ការ

ត្រូវមានការប្រុងប្រយត្ន័ពេលដែលយើងលូកដៃចូលទៅក្នុងស្បូនដោយប្រើដៃនោះត្រូវកាត់ក្រចកដៃ និង ប្រើប្រេង ហើយទាញកូនជ្រូកចេញដោយថ្នមៗ។

៤. ការបាត់បង់កូនជ្រូកកាន់តែតិចនៅកំឡុងពេលផ្ដាច់ដោះ

៤.៣ ការប្រឈមមុខនឹងការស្លាប់មេជ្រូកពេលបំបៅដោះ

ការត្រកួញពោះវៀន និង ក្រពះ

- ការរមួលរបស់ក្រពះ ឬ ពោះវៀនតូចវាគឺជាបញ្ហាចំបងមួយដែលបណ្តាលអោយមានការស្លាប់នៅពេលពេញវ័យ។
- បរិមាណចំណីយ៉ាងច្រើនដែលបានស៊ីនៅពេលបំបៅដោះ នឹងត្រូវបានរៀបចំទុកជាមុន។
- ការបង្ហាញសញ្ញាភ្លាមៗដែលរួមមានការហើមពោះ ប៉ុន្តែជាទូទៅគេឃើញមេជ្រូកបានស្លាប់ទើបដឹងថាពោះវៀន ឬក្រពះរបស់វាត្រកួញចូលគ្នា។
- ការស្លាប់បណ្តាលពីក្រពះឡើងរឹងហើយរមួលដែលកើតមានជាទូទៅនៅពេលដែលសត្វបានស៊ីចំនីបាន ២-៣ម៉ោងមក។
- ការការពារ: អោយជ្រូកស៊ីពាដងក្នុងមួយថ្ងៃ ជាលទ្ធផលបង្ហាញថាវាមានការប្រឈមមុខនឹងគ្រោះថ្នាក់ដល់ស្លាប់ទាបជាងការអោយជ្រូកស៊ី ២ដង ក្នុងមួយថ្ងៃ។
- ជាការពិត វាគ្មានថ្នាំព្យាបាលវាទេ។

៤. កាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់ពេលឆ្លងទន្លេ

៤.១. បញ្ហាការស្លាប់របស់មេជ្រូក

សុក ឬ កូនជ្រូកងាប់មិនធ្លាក់មកក្រៅ

- ការមិនធ្លាក់ចេញមកក្រៅរបស់សុក ឬ កូនជ្រូកដែលងាប់អាចបណ្ដាលអោយមានភាពស្មុគស្មាញខ្លាំង ដោយធ្វើអោយជ្រូកងាប់ ឬ បញ្ហាផ្សេងទៀត។
- ពេលខ្លះសុកធ្លាក់នៅកំឡុងពេលកើតកូន ប៉ុន្តែភាគច្រើនវានឹងធ្លាក់បន្ទាប់ពីការកើតកូនរួច ឬ ២-៣ ម៉ោងក្រោយមកទៀត។
- ពេលខ្លះវាជាការលំបាកសំរាប់និយាយថាសុកបានធ្លាក់អស់ហើយ ឬនៅសល់។

៤. កាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់ពេលផ្តាច់ដោះ

៤.១. បង្ការការស្លាប់របស់មេជ្រូក

<u>ការបង្ការ</u>

- ច្បាស់ថាជ្រូកពិតជាបានធ្លាក់សុកមកក្រៅហើយ ។ អ្នកត្រូវតែឃើញវា ។
- ចាក់អុកស៊ីតុកស៊ីន ២ សេសេនៅពេលដែលការការកើតកូនបានបញ្ចប់ ។

<u>ការព្យាបាល</u>

- ជ្រូកមិនស៊ីចំណី ក្តៅលើសពី ៤0អង្សា ពេលខ្លះយើងអាចឃើញមានការហូរចេញនូវសារធាតុខ្ទុះក្លិនស្អុយ ។
- ចាក់ ប្រូស្តាក្លង់ឌីន (Dinolytic, Suiprost) ដើម្បីជំរុញឱ្យបញ្ចេញវត្ថុកខ្វក់ ។
- ចាក់អង់ទីប៊ីយ៉ូទិក ៥ ថ្ងៃ (Trimetoprim + Sulfa or Amoxicillin)
- លាយម្សៅ Amoxicillin ក្នុង ១00មល ទឹករួចចាក់ចូលក្នុងស្បូន ។
- *មិនត្រូវចាក់ទឹកជាមួយ Iodin ទៅក្នុងស្បូនទេ ។*

II . កូនជ្រូកធំហើយធ្ងន់

១. កូនជ្រូកថ្លោសនៅពេលកើត

១.១. ការផ្តល់ចំណីសំរាប់មេជ្រូកធើម

គោលការណ៏ងាយៗសំរាប់ការផ្តល់ចំណី

- ការវិវត្តន៏របស់សុកក្នុងពេល១២-២៥ ថ្ងៃដំបូងក្រោយពេលដាក់ឈ្មោលអាចជួយអោយយើងកំណត់ពីគុណភាពរបស់កូនជ្រូកនៅដំណាក់កាលចុងក្រោយនៃការធើម ។ សុកដែលមានទំហំតូចនឹងចូលរួមចំនែកធ្វើអោយកូនជ្រូកមានទំហំតូចដែរ ។
- វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដោយត្រូវផ្តល់ចំណីទៅអោយមេជ្រូកដើម្បីថែរក្សារូបរាងដោយប្រើប្រាស់របបចំណីរបស់មេធើមដោយចប់បន្ទាប់ពី ២១ ថ្ងៃ ដោយប្រើ ៣ គក្រ ឬ ច្រើនជាងនេះ ។
- វាជាការចំាបាច់ណាស់ដែលត្រូវលាយចំណីជាមួយប្រេម៉ិចដែលមានវីតាមីននិងរ៉ែ ដើម្បីធានាការលូតលាស់ល្អនៃកូនក្នុងពោះ
- វាមានសារៈសំខាន់ណាស់សំរាប់ការបន្ថែមការផ្តល់ចំណីក្នុងពេល ២អាទិត្យចុងក្រោយដើម្បីធ្វើអោយកូនជ្រូកថ្លោស ហើយនឹងការពារការក្បៀនលាមក ។
- *ប៉ុន្តែមេជ្រូកធាត់ពេកវានឹងប្រឈមមុខទៅនឹងបញ្ហានៅពេលកើតកូន កូនកើតមកឃើត និងខាតបង់លុយឥតប្រយោជន៏ ។*

១. កូនជ្រូកកាន់តែថ្លោសនៅពេលកើត

១.១. ការផ្តល់ចំណីសំរាប់មេជ្រូកដើម

រូបរាងរបស់មេជ្រូកដែលល្អនៅមុនពេលកើតកូន : រូបរាងទី ៣ ល្អជាងគេបំផុត

រូបរាងទី ២

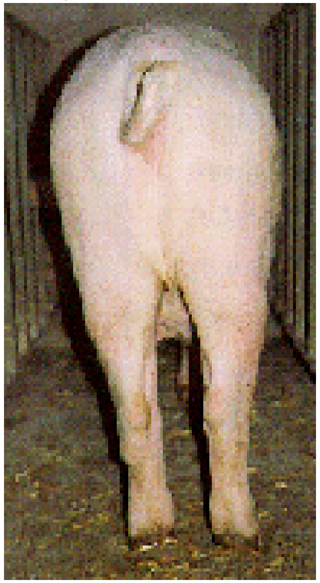

រូបរាងទី ៣

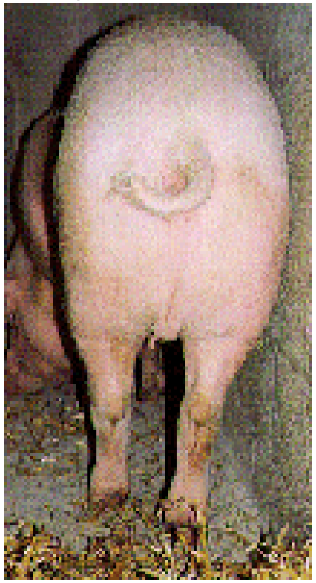

រូបរាងទី ៤

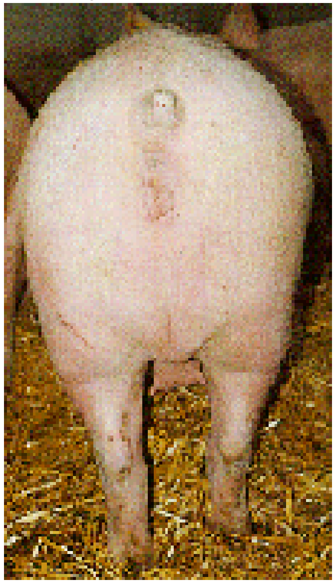

រូបរាងទី ៥

១. កូនជ្រូកកាន់តែថ្លោសនៅពេលកើត

១.២. ពូជល្អ

ពូជល្អ

- ពូជវាបានផ្សាភ្ជាប់ទៅនឹងទំងន់របស់កូនជ្រូកនៅពេលកើតផងដែរ
- ពូជវាបានផ្សាភ្ជាប់ទៅនឹងទំហំប៉ុនៗគ្នារបស់កូនជ្រូកនៅពេលកើតផងដែល
- ពូជវាបានផ្សាភ្ជាប់ទៅនឹងអត្តចរិកស្លូតបូតរបស់មេផងដែរ
- ពូជវាបានផ្សាភ្ជាប់ទៅនឹងសម្ថភាពផលិតទឹកដោះរបស់មេ
- ពូជវាបានផ្សាភ្ជាប់ទៅនឹងគុណភាពរបស់ក្បាលដោះ
- ការប្រើប្រាស់ការបង្កាត់សប្បនិម្មិតជាមួយទឹកកាមជ្រូកបាដែលយើងជ្រើរើសវាក៏អាចជួយអោយយើងទទួលបាននូវកូនជ្រូកដែលកើតមកថ្លោសដែរ

១. កូនជ្រូកកាន់តែថ្លោសនៅពេលកើត

១.២. ពូជល្អ

កូនជ្រូកចំនួន ១៤ ដែលមានធំហាំប៉ុនៗគ្នាដែលមានអាយុ ២ថ្ងៃ

២.   កូនជ្រូកកាន់តែធ្ងន់នៅពេលផ្តាច់ដោះ

២.១.   ការផលិតទឹកដោះ

- នៅពេលដែលមេជ្រូកផលិតទឹកដោះបានគ្រប់គ្រាន់យើងនឹងឃើញកូនជ្រូកធ្ងន់ល្អ និង ហើយពួកវានឹងនៅស្ងៀមស្ងាត់ ព្រមទាំងកន្ទេរាមដោះស្ថិតក្នុងសភាពល្អ និង ពេញទៅដោយទឹកដោះ។

២. កូនជ្រូកកាន់តែធ្ងន់នៅពេលផ្តាច់ដោះ

២.១. ការផលិតទឹកដោះ

កន្សោមដោះ

- ដោះដែលមានទំរង់ និង មានមុខងារល្អគឺអាចចិញ្ចឹមកូនជ្រូកអោយរស់បានច្រើនដោយមិនត្រឹមតែផ្តល់នូវទឹកដោះដំបូង (កូឡូស្រ្តូម) និង ទឹកដោះប៉ុណ្ណោះទេតែថែមទាំងផ្តល់អោយកូនជ្រូកនូវភាពងាយស្រួលសំរាប់ការបៅទៀតផង។
- ក្បាលដោះដែលសមល្អ គឺ លេខ ១ ២ និង ៣

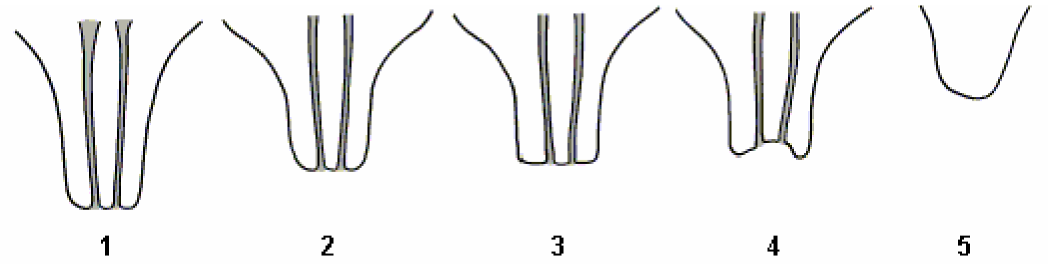

1, 2, 3 Functional

- ចំនួនក្បាលដោះ: យ៉ាងតិចត្រូវមានក្បាលដោះចំនួន ១២ជាចាំបាច់
- ទំហំក្បាលដោះ : នៅពេលខ្លះកូនជ្រូកមានទំហំតូច ហើយក្បាលដោះមានទំហំធំពេកដូនេះកសិករត្រូវជួយកូនជ្រូកអោយបៅទឹកដោះដំបូងអោយបានគ្រប់គ្រាន់ ចាប់ពីប៉ុន្មានម៉ោងដំបូង។

២. កូនជ្រូកកាន់តែធ្ងន់នៅពេលផ្តាច់ដោះ

២.១. ការផលិតទឹកដោះ

- ក្បាលដោះដែលធម្មតា

- ក្បាលដោះដែលមិនធម្មតា

២. កូនជ្រូកកាន់តែធ្ងន់នៅពេលផ្តាច់ដោះ

២.១. ការផលិតទឹកដោះ

ការចិញ្ចឹម

- <u>ការផ្តល់ទឹក</u>

យ៉ាងតិច ៤៥ លីត្រសំរាប់មួយថ្ងៃ ហើយច្រើនជាងនេះនៅពេលក្តៅ ។ ពេលខ្លះ ថ្ងៃទីមួយបន្ទាប់ពីកើតកូន មេជ្រូកប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាក្នុងការក្រោកឈរ ដូចនេះវាចាំបាច់ណាស់សំរាប់យើងសំរួលការផឹកទឹករបស់មេជ្រូក ។

- <u>ការផ្តល់ចំណី</u>

កសិករត្រូវបន្ថែមជាតិសាច់ (ប្រូតេអ៊ីន) ក្នុងរបបអាហារដើម្បីជួយដល់ការផលិតទឹកដោះ គាត់អាចប្រើសណ្តែកសៀង ម្សៅត្រី ហើយនិង ប្រេម៉ិចដែលមានជាតិវីតាមីន និង រ៉ែ ។

កសិករត្រូវផ្តល់ចំណីដែលមានគុណភាពល្អដោយអាស្រយ័ទៅនឹងចំនួនកូនជ្រូកដែលមាន ។ ប្រើ ៥ គក្រ ចំពោះ មេដែលមានកូន៦-៧ ប៉ុន្តែ ៧ គក្រ បើមេមានកូនច្រើនជាង ១០ ។ បើនៅពេលក្តៅខ្លាំងមេជ្រូកមិនអាចស៊ីបានឆ្អែតទេ និងការផលិតទឹកដោះក៏មិនគ្រប់គ្រាន់ដែរ ដូចនេះត្រូវអោយវាស៊ីអោយបាន ៣ ឬ ៤ ពេល ។

២. កូនជ្រូកកាន់តែធ្ងន់នៅពេលផ្ដាច់ដោះ

២.១. ការផលិតទឹកដោះ

ការផលិតទឹកដោះបានល្អ កូនជ្រូករឹងមាំ

២. កូនជ្រូកកាន់តែធ្ងន់នៅពេលផ្តាច់ដោះ

២.១. ការផលិតទឹកដោះ

ព្យាបាលដោះមិនប្រក្រតី៖ លាសដោះ

- លាសដោះនាំអោយមានថយចុះនៃការផលិតទឹកដោះ និង កូនជ្រូកខ្សោយ
- ផ្លូវចូលរបស់មេរោគ (បាក់តេរី) គឺតាមរយៈរន្ធរបស់ក្បាលដោះ រឺ ការចាក់ចូលទៅក្នុងក្រពេញ ដោយធ្មេញដ៏ស្រួចរបស់កូនជ្រូក។ កាត់ធ្មេញកូនជ្រូក និង លាងសំអាតដោះ ជាមួយសាប៊ូ។
- អឺ កូលី គឺជាមូលហេតុរួមប៉ុន្តែ ស្តាហ្វីឡូកូកស៊ី ហើយ ស្ត្រីបតូកូកស៊ី អាចរាតត្បាតផងដែរ៖ ចាំបាច់ត្រូវជ្រើរើស អង់ទីប៊ីយ៉ូទិចមកប្រើ
- ជាទូទៅប្រភពនៃមេរោគត្រូវបានចំលងនៅតាមបរិយាកាស៖ ចាំបាច់ណាស់ត្រូវសំអាត និង សំលាប់មេរោគនៅតាមទ្រុង។ សំខាន់ បំផុតត្រូវលាយ ក្លរីន ទៅក្នុងទឹក ព្រោះវាជារឿយៗត្រូវបានចម្លងផងដែល។

<u>ការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ</u>

- មេជ្រូកឈប់ស៊ី ភ្នែកឡើងពណ៌ក្រហម ក្តៅលើសពី ៤០ អង្សា សេ
- ចំពោះការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ ពេទ្យសត្វភូមិត្រូវស្ទាបដោះ ដើម្បីរកមើលកន្លែងហើម និង ដុំ។

២. កូនជ្រូកកាន់តែធ្ងន់នៅពេលផ្ដាច់ដោះ

២.១. ការផលិតទឹកដោះ

- លាសដោះ

- ក្បាលដោះស្ថិតបន្ទាប់ពីលាស

២. កូនជ្រូកកាន់តែធ្ងន់នៅពេលផ្តាច់ដោះ

២.១. ការផលិតទឹកដោះ

- ទឹកដោះមិនគ្រប់គ្រាន់

- ទឹកដោះគ្រប់គ្រាន់

២. កូនជ្រូកកាន់តែធ្ងន់នៅពេលផ្តាច់ដោះ

២.១. ការផលិតទឹកដោះ

ការព្យាបាលលាសដោះ

- អុកស៊ីតុកស៊ីនដើម្បីជំរុញទឹកដោះ (0.៥ មល ចាក់ចូលសសៃឈាម)
- អង់ទីប៊ីយ៉ូទិក: ទ្រីមេ៉តូព្រីម/ស៊ុលហ្វា អង់រ៉ូផ្លុកសាក់ស៊ីន
- ករណីធ្ងន់ធ្ងរត្រូវចាក់ ២ ដងក្នុងមួយថ្ងៃ
- ចាក់ថ្នាំប្រឆាំងការរលាក (ដិចសាមេតាសូន) បើសិនជាដោះនោះរឹង

លាសដោះ អាចរកឃើញក្នុងកំឡុងប៉ុន្មានថ្ងៃមុនកើតកូន ហើយត្រូវព្យាបាលដោយអង់ទីប៊ីយ៉ូទិក ប៉ុន្តែមិនត្រូវចាក់ដិចសាមេតាសូនទេ។

<u>ការការពារ</u>

- ត្រូវធ្វើអនាម័យ និង សំអាតទឹកជាមួយ ក្លរិន
- មិនត្រូវប្រើអាចម៍រណាសំរាប់អោយជ្រូកដេកទេ ព្រោះបើវាសើមដោយទឹកនោមនោះវាជាកន្លែងសំរាប់ការវិវត្តន៍នៃមេរោគ។
- លាយចំណីជាមួយអង់ទីប៊ិយ៉ូទិកសំរាប់អោយស៊ី ៣-៥ថ្ងៃមុនពេលកើតកូន។ ប្រើ ទ្រីមេតូព្រីម/ស៊ុលហ្វា ឬ ភ្លូយមេ៉គីន។

២. កូនជ្រូកកាន់តែធ្ងន់នៅពេលផ្តាច់ដោះ

២.២. ការបង្ការ និង ព្យាបាលជំងឺរាំរៃ

កូស៊ីឌីយ៉ូស៊ីស

- កូស៊ីឌីយ៉ូស៊ីសកើតមាននៅអាយុពី ៧-២១ ថ្ងៃបន្ទាប់ពីការកើត
- បង្ករអោយមានខ្លាំង និង មានពណ៌ប្រផេះ
- កូនជ្រូកមិនងាប់ទេ តែទំងន់ថយចុះ រោមមិនល្អ ហើយបណ្តាលអោយមានរាងស្គមស្គាំងនៅពេលផ្តាច់ដោះ។

ការព្យាបាល

- អង់ទីប៊ីយ៉ូទិកមិនសូវមានប្រសិទ្ធភាពទេសំរាប់ជំងឺកូកស៊ីឌីយ៉ូ មានតែ ស៊ុលហ្វាឌីមីឌីន (ស៊ុលហ្វា ៣៣) ដែលមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់

ការការពារ

- ទ្រុងត្រូវស្ងួតជានិច្ច
- ត្រួតពិនិត្យសត្វរុយ និង មូស។
- បើអាចម៍រណារ ក្រណាត់ប្រើសំរាប់សំបុកកូនជ្រូក មិនត្រូវប្រើវាទៀតទេ
- ប្រសិទ្ធភាពបំផុតនោះគឺត្រូវប្រើ តុលត្រាស៊ុលរី (អង់ទីកុក/ បេកុក រយៈពេល ៣ថ្ងៃបន្ទាប់ពីកើត

២. កូនជ្រូកកាន់តែធ្ងន់នៅពេលផ្តាច់ដោះ

២.២. ការបង្ការ និង ព្យាបាលជំងឺរ៉ាំរ៉ៃ

កុស៊ីឌីយ៉ូស៊ីស

មានរាគខ្លាំង

គូថប្រឡាក់

ការការពារ

២.   កូនជ្រូកកាន់តែធ្ងន់នៅពេលផ្តាច់ដោះ

២.២.   ការបង្ការ និង ព្យាបាលជំងឺរ៉ាំរ៉ៃ

ជំងឺសន្លាក់

- ពេលខ្លះយើងឃើញកូនជ្រូកដេកដោយមិនបានបង្ហាញអាការៈឈឺជើងទេដោយគ្រាន់តែឃើញស្បែករលាត់តិចតួចខុសធម្មតាតែបើយើងធ្វើអោយកូនជ្រូកងើបឈនោះវានឹងបង្ហាញសភាពខ្ជកជាមិនខាន ។ ដូចនេះពេលពិនិត្យកូនជ្រូកកំពុងដេកត្រូវដាស់វាអោយងើប ។
- ការខ្ជកជើង និង ហើមសន្លាក់វាស្ដែងចេញនៅពេលកូនជ្រូកផ្លាស់ទី
- វាស្ដែងចេញចាប់ពី ៣-១៥ ថ្ងៃ

ការការពារ

- ពិនិត្យក្នុងមាត់កូនជ្រូកដើម្បីមើលថាវាគ្មានការចំលងនៅពេលដែលកាត់ធ្មេញ
- ពិនិត្យរកមើលដំបៅរលួយរបស់កូនជ្រូក ជាពិសេសការដាច់នៅលើជង្គង់ ជើង ឬកន្ទុយ ។
- ប្រើម្ជុលដែលស្អាតសំរាប់ចាក់ជាតិដែកចូល

ការព្យាបាល

- អាម៉ុកស៊ីលីន LA ជាមួយឡាំងកូមីស៊ីន ប្រសិនសន្លាក់ឡើងក្ដៅខ្លាំង ហើយហើម
- ដិចសាមេតាសូនអាចចាក់បានតែម្ដង

២. កូនជ្រូកកាន់តែធំនៅពេលផ្តាច់ដោះ

២.២. ការបង្ការ និង ព្យាបាលជំងឺរាំរៃ

ដំបៅដែលបណ្តាលអោយឈឺសន្លាក់៖ ខូកជើង និង ហើមសន្លាក់

២. កូនជ្រូកកាន់តែធ្ងន់នៅពេលផ្តាច់ដោះ

២.២. ការបង្ការ និង ព្យាបាលជំងឺរាំរៃ

ជំងឺដែលលេចឡើងនៅលើស្បែក (ស្តាភីឡូកូកុស)

ជាទូទៅវាចាប់ផ្តើមជាមួយចំណុចតូចៗនៅរង្វង់មុខនិង ជើង។ ស្បែកតាមណ្តោយពោះ ឆ្អឹងជំនីរ និងចន្លោះជើង ប្រែពណ៌ទៅជាត្នោតបន្តិចម្តងពេញទាំងរាងកាយ។ ស្បែកមានសភាពជ្រីវជ្រួញជាផ្នត់ៗហើយបើយើងស្ទាបវា និង មានសភាពដូចជាប្រឡាក់ខ្លាញ់។

- ការព្យាបាលមិនសូវមានប្រសិទ្ធភាពទេ។ ចាក់អាម៉ុកស៊ីលីន ជាមួយ ឡាំងកូមិស៊ីន និង ជាការប្រសើរដោយប្រើសារធាតុសំលាប់មេរោគដែលមានកំហាប់ទាបលើស្បែក។

២. កូនជ្រូកកាន់តែធ្ងន់នៅពេលផ្ដាច់ដោះ

២.២. ការចិញ្ចឹមកូនជ្រូកកំពុងបៅដោះ

- ពេលកូនជ្រូកមានអាយុលើសពី ៣ អាទិត្យ ទឹកដោះមេជ្រូកមិនអាចធានបានសំរាប់ការលូតលាស់របស់វាទេ។
- ដើម្បីទទួលបានកូនជ្រូកដែលធ្ងន់ជាការចាំបាច់ត្រូវចាប់ផ្ដើមផ្ដល់ចំណីពិសេសទៅអោយកូនជ្រូក (ប្រូតេអ៊ីនខ្ពស់ និងងាយរំលាយ) ។
- ជាការល្អត្រូវផ្ដល់ចំណីពិសេសដែលផលិតដោយក្រុមហ៊ុនល្បីដូចជា (សីភី បែលតាក្រូ) ។ ការចំណាយមិនសូវខ្ពស់ប៉ុន្មានទេ ព្រោះកូនជ្រូកស៊ីពី ៥០០ ក្រ- ១ គក្រ ក្នុងកំឡុងពេល១អាទិត្យចុងក្រោយមុនពេលផ្ដាច់ដោះ។ កសិករមិនត្រូវខ្ជះខ្ជាយចំនីទេត្រូវអោយវាស៊ីម្ដងបន្តិចៗតែច្រើនដង។
- ចំណុចល្អផ្សេងទៀតនៃការផ្ដល់ចំណីមុនពេលផ្ដាច់ដោះគឺវាបានធ្វើអោយកូនជ្រូករៀនរំលាយអាហារ និងមិនគ្រាន់តែទឹកដោះទេ។ វានឹងមានភាពរលូននៅពេលផ្ដាច់ដោះ។

២. កូនជ្រូកកាន់តែធ្ងន់នៅពេលផ្តាច់ដោះ

២.២. ការចិញ្ចឹមកូនជ្រូកកំពុងបៅដោះ

ដាក់ចំណីក្នុងបរិមាណតិចអោយសមទៅនឹងស្តុកដើម្បីជៀសវាងការខ្ជះខ្ជាយ